

KALBANT APIE GINKLUS

KARIŲ-PRAMONINKŲ KOMPLEKSO KRITIKA

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Negalima sakyti, kad prasidėjusios diskusijos apie priešraketinę ABM -- apsigynimo sistemą, būtų kraštui žalingos. Ir eilinis žmogus, pasiskaitęs argumentus už ir prieš, gali gerokai praplėsti savo horizontus bei lengviau suprasti vienokius ar kitokius vyriausybės ėjimus.

Mes šioje vietoje minėjome svarbiausius argumentus už ir prieš. Jų būta politinių -- ABM sistema tik paskatins ginklavinę lenktynę, ir techninio pobūdžio -- JAV pasirašydamos sutartį draudžiančią atominius sprogdinimus žemės atmosferoje susiriso sau rankas ir negali savo sistemos išbandyti. Dėl tos paskutinės to argumento dalies teigiama, kad turima pakankamai žinių, kad patikimai išsprendus turimą problemą. O prieš argumentą, kad ofensyva yra geriausias apsigynimas, ergo, reikia tik turėti pakankamai puolamųjų raketų, kad išlaikytų teroro balansą, dabar kontra-argumentą patiekė D. G. Brennan balandžio mėn. 'Foreign Affairs' numeryje. Raketų vystymosi pradžioje puolamąją raketą pagaminti buvo daug pigiau negu ginamąją t.y. priešraketinę raketą. Soviet-

tams pradėjus savo apsigynimo sistemą dabar reikia jau gaminti daugiau sudėtingas raketas, kad jos galėtų tą sistemą 'pramušti'. Tokiu būdu puolamosios ar gimanosios raketų kainos yra maždaug tos pačios ir tai jau yra 'The Case for Missile Defense' -- taip užvardintas jo straipsnis. Be to, bandymai, kurie kaštavo apie trečdali bilijonų dolerių per metus, įrodė, kad neesą taip lengva apieiti gerą gynybos sistemą.

Žinia, eiliniam žmogui girdint visus argumentus už ir prieš, dažnai sunku susidaryti savo nuomonę, nes ne tik jis pats, bet ir viešai besiginčiją nežino tikrų faktų nei apie savo nei apie sovietų raketas. Užtat daugiau ar mažiau tenka pasitikėti tais, kurie toje srityje dirba. Bet... jei jie ten dirba, jie negali būti visai objektyvūs, nes yra užinteresuoti savo vietos išlaikymu. Tas liečia ne tik JAV, bet ir Sovietų Sąjungą, kur karių įtaka didėja.

Šioje vietoje verta paminėti visą karių-pramoninkų kompleksą, prieš kurį taip šiauriausi JAV liberalai. Kaž-

koks komiškas sutapimas norėjo, kad pradedant apie jį -- tą "Military-Industrial Complex" -- kalbėti, visados nurodoma, kad jo reikšmė ir pavojus išskėlė ne kas kitas, bet generolas Eisenhoweris, savo atsiviekinimo su prezidento pareigomis kalboje. Faktinai tai buvo ne jo paties, bet jo kalbų rašytojo Malcolm Moos, idėja. Eisenhoweris buvopavedęs jamparuoti tą kalbą ir jis tą frazę ta proga nukalė.

Iš tikro tokio komplekso ar lietuviškiau tariant karių-pramoninkų talkos esama, nors toli gražu ne taip tampa suorganizuoto, kaip kad jo priešai teigia. Mat, tie bilijonai, kurie yra skiriamie krašto apsaugos reikalams ir karui Vietnamo iš tikro nėra kur nors išmetami, bet anksčiau ar vėliau suplaukia į pačių amerikiečių kišenes. "Time" duomenimis, 1968 metais Gynimo Departamentas 39 bilijonus dolerių išleido už patarnavimus ir prekes, 6,5 bilijonai dolerių kaštavo moksliniai tyrimai, iš kurių naudos turi ne tik karinis, bet ir civilinis sektorius. 21% visų kvalifikuotų darbininkų ir 16% tarnautojų dirba karinių užsakymų srityje -- karo reikalų pramonėje. Savime, suprantama, kad miestams ir valstijoms, kur yra karinių įmonių, rūpi, kad būtų gauta daugiau, o ne mažiau užsakymų. Tų vietų kongreso atstovai ir senatoriai jų naudai daro visokią galimą spaudimą. Karinis kompleksas irgi yra linkęs, kaip kiekviena institucija, plėstis. Pramoninkai savo reikalams yra pasisamdę net 2.072 buvusius aukšto laipsnio kariškius, kad tie palaikytų gerus santykius su likusiais tarnyboje kologomis...

Žodžiu, nėra abejonės, kad Military-Industrial Complex yra gyvenimo tikrovė, tačiau tai nereiškia, kad jis yra neigiamas faktorius. Ga-

Lietuvių Fondo vadovybė su amerikiečiais svečiais. Iš kairės: ižd. V. Naudžius, T. Bosler, R. Pecenkaugh, LF Tarybos pirm. dr. G. Balukas, C. Dowonson, LF valdybos pirm. dr. A. Razma ir reikalų vedėjas A. Reklaitis.

Lietuvių Fondo suvažiavimas

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo metinis suvažiavimas įvyko š.m. kovo 29 d. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje. Fondo nariai jau išanksto buvo aprūpinti ne tik suvažiavimo darbo tvarka, bet ir informacine medžiaga. Kitą dalį informacinės medžiagos gavo prie registracijos stalo.

Suvažiavimą atidarė Tarybos pirm. dr. G. Balukas ir į darbo prezidentumą pakvietė pirmininkauti dr. K. Ambrozaitį, dr. Vl. Šimaitį, F. Eidimą ir dr. J. Valaitį, o sekretoriauti -- A. Juškevičių, V. Kamantą ir J. Žadeikį.

Suvažiavimą žodžiu sveikino gen. konsulas dr. P. Daužvardis, JAV LB Centro valdybos pirmin. inž. Br. Nainys, Chicago Apygardos pirm. A. Juškevičius ir Jaunimo Centro direktorius kun. J. Borevičius. Raštu sveikino PLB valdyba, ALT Chicago skyriaus valdyba ir prof. J. Kuprionis iš Brazilijos. Susikaupimo minute pagerbti mirusieji Fondo nariai.

Fondo vadovybės buvo pasidėlytos ir pirminin-

lima sakyti, kad ginklams išleidžiamus bilijonus dolerių, rasit, galima būtų geriau sunaudoti, tačiau kartu visados reikia atsiminti, kad nūdieniame pasaulyje skaitomas ne tiek su gerais norais, kiek plika jėga ir todėl MIC yra naudingas, nors ir turėtų būti kontroliuojamas.

kaujančio dr. K. Ambrozaičio perskaitytos komisijos tokios sudėties:

1. Nominacijų -- dr. P. Kisieliū, dr. F. Kaunas ir dr. J. Valaitis.

2. Registracijos - mandatų -- A. Reklaitis, M. Reklaitis, S. Rauckinas, P. Avižienis, A. Motuzas ir K. Girvilas.

3. Balsų skaičiavimo -- Pr. Turūta, Vl. Pupalaigis ir J. Eigelis.

4. Rezoliucijų -- V. Kutkus, St. Rudys ir J. Kavaliūnas.

5. Spaudos -- A. Šantaras ir V. Kutkus.

Komisijų sudarymas pirmininkaujančio dr. K. Ambrozaičio buvo prastumas taip paskubomis, kad suvažiavimo dalyviai nespėjo pritarimo ženklą net paploti, o ką bekalbėti apie jų papildymą ar savų kandidatų pasiūlymą.

FONDO VADOVYBĖS PRANEŠIMAI

Tarybos pirm. dr. G. Balukas paminėjo, kad Taryba turėjo šešis posėdžius; visi Tarybos nariai dirba be atlyginimo, techniską darbą atlieka valdyba. Dėkojo bendradarbiams, spaudai, radijo valandėlėms ir TV už nuolatinį Fondo garsinimą ir rėmimą.

Valdybos pirm. dr. A. Razma savo kalboje tenkino bendrybėmis, bet nieko nekonkretizavo. Fondo kapitalo telkimui iškėlė ruošiamų vakarinių ir didėjančių palikimų reikšmę. Taip pat, dėkojo savo bendradar-

biams -- valdybos nariams, visiems Fondo nariams-aukotojams, spaudai ir t.t. Prašė nesustoti pusiaukelėje, bet užbaigti užsibrėžtą tikslą -- surinkti visą milijoną. Pinigų lietuviai turi, tik reikia mokėti prie jų prieiti ir išprašyti.

Vykė vicepirmininkas ir reikalų vedėjas A. Reklaitis papildė dr. A. Razmos pranešimą konkretesniais daviniais. Pažymėjo, kad nukaldinti ir išplatinti nario ženkleliai ir medalis davė Fondui daugiau kaip du tūkstančius dolerių pelno. Propaganda ir kitos išlaidos sudarė \$5,343.00, o raštinės ir tarnautojai \$5,265.00 Fondo kapitalo didžiausiąją dalį sudėjo pilkieji nariai: 233,086.00 dol. iš bendros surinktos sumos 533,658.00 dol., antroje vietoje stovi gydytojai su 99,052.00 dol. Kreipė dėmesį į kvotų išpildymą. Pasidžiaugė, kad kai kurios vietovės jau yra išpildžiusios ir net perviršijusios joms paskirtas kvotas. Kvietė atsilikusias vietoves daugiau pasitempti. Fondo išdininkas inž. V. Naudžius operavo vien skaičiais, bet dvigubom sumom, būtent: 1968.12.31 ir 1969.3.16 d. Suvažiavimo dalyviaus gruodžio 31 d. skaičiai nieko nesako, tad galėjo jų ir neminėti, o pasitenkinti tik š.m. kovo 16 d. sumomis. Dvigubų sumų kartojimas, klausytojus tik supainiojo, bet reikalo ne išryškino. Gerai, kad kiekvienas turėjo iš anksto paruoštą apyskaitą, tad lengviau buvo susiorientuoti. Išdininkas, minėdamas kasos stovį, nepagailėjo pateikti žinių ir apie Fondo investicijas, kaip tos institucijos narys. Fondas du trečdalius savo kapitalo laiko pinigais ar tolygiose vertybėse, o vieną trečdali akcijose. Ligšiolinė Fondo investicijų politika buvo labai atsargi, bet labiau tikra, nors ir gautas pelnas nebuvo toks didelis.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė dr. F. Kaunas. Aktas surašytas profesionališkai ir kruopščiai. Patikrinta visa Fondo finansinė veikla bei turimas turtas.

(Nukelta į 2 psl.)

"Tepasikaria abeji..."

Anglų kalba Vliko leidžiamo ELTOS biuletenio balandžio laidoje yra pareiškimas -- paaiškinimas apie Maskvos-Pekino susirėmimų reikšmę Lietuvai, kuriai sakoma:

"Istorijos prisiminimai ir Kinijos sienas priartina prie Lietuvos. Ir carai ir komisarai naujojo Lietuvos vyrus kaip patrankų maistą savo karinėse avantiūrose prieš kinus, japonus ar turkus. Daug Lietuvos jaunimo paguldė galvas 1904-aisiais Mandžūrijoje, Port Artūre gindami ties Mukdeną.

"Ir dabar apie 30,000 lietuvių tarnauja Raudonojoje armijoje. Apie 300,000 atsargoj. Kaikurie stovi netoli nuo Kinijos sienos. Žymesnių susirėmimų atveju šis rusų-kinų susikirtimas gali pareikalaus ir lietuvių gyvybių.

"Kai Ušurės susirėmimas Rusijoje sukėlė nacionalizmo ar net šovinizmo bangą, lietuviai tylo mis sau taria "tepasikaria abeji". Šūkiui apie močiutės Rusijos šventą sieną lietuviai neįsijaudina. Nei maoizmas turi pasekėjų Vilniuje ar Kaune -- nuo jo perstipariai dvelkia tąja taip gerai pažįstamą tvarka, kurią lietuviams tenka kęsti jau 29 metai.

"O vienu požiūriu

Maskvos-Pekino susirėmimas ir paverttiems baltams sveikintinas. Ušurės nesuipratimo šaknys glūdi 19-tojo šimtmečių carų vykdytojų ekspansijoje, tų pačių carų, kurie savo laiku aneksavo Lietuvą, Latviją, Estiją. Šiandien imperializmo vaikyti visiškai grįžta gaidžiais, ir raudonieji carai turi ramstyt savo kolonijinę imperiją Rytuose ir Vakaruose. Ne amžina sovietinė imperija, ir jos kijos molinės -- tai didžiai drąsinantis faktas. Tačiau lietuvių tikėjimasis permainų, o su jomis ir laisvės, nėra tuščia iliuzija, o gana tikroviška."

Ši samprotavimą paremia ir toks komunistinės Kinijos užsienių reikalų ministerijos pareiškimas, pateiktas spaudai praėjusio kovo 10 dieną:

"... Sovietai ... išsiviko į carinės Rusijos imperializmo apsiustą ir vykdo social-imperialistinės agresijos politiką. Jie savinasi visas tas vietoves, kurias kada buvo užgrobę carinis imperializmas ir dargi reiškia pretenzijų net ir į tas vietas, kurių paragrobti cariniam imperializmui nebuvo pasisekę. Jie yra nauji šiandieniniai carai".

(ELTA)

Spaudos atstovai Lietuvių Fondo suvažiavime. Iš kairės: A. Juodvalkis, K. Bradūnas, D. Bielskus, J. Šiajus, A. Pužauskas, Pr. Turūta ir V. Kutkus. Uosio Juodvalkio nuotrauka

Bendras Lietuvių Fondo suvažiavimo vaizdas.

Uosio Juodvalkio nuotrauka

Lietuvių Fondo suvažiavimas

(Atkelta iš 1 psl.)

Pelno paskirstymo komisijos vardu pranešimą padarė dr. J. Valaitis. Ta pačia proga Tarybos pirm. dr. G. Balukas įteikė čekius: LB Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnui \$5,000.00; Lituanus redaktoriui dr. T. Remeikiui \$500.00; Vasario 16 d. gimnazijai -- kun. B. Sugintui \$500.00; Pedagoginiam Lituan. Institutui -- lektoriui K. Girvilui \$1,300.00.

Lietuvių Fondo vaikų komitetų buvo vos trys kalbėtojai: Clevelando -- F. Eidimtas, Detroito -- V. Kutkus ir Grand Rapids -- Pr. Turūta. Visi yra atsilikę kvotų išpildyme, ypač du pirmieji. Visi turėjo priežasčių ir žadėjo ateityje pasitempti. Labiausiai atsilikusi kvotos išpildyme -- lietuvių kolonija tolimuosiuose vakaruose -- Los Angeles. Iš jai skirtos 90,000.00 kvotos surinkta nepilnai 14,000.00 dol.

Investavimų komisijos talkininkas Henrikas Daras pranešė apie padarytas Fondo investicijas ir pristatė tos bendrovės -- Security Supervision Inc. vadovus: prezidentą Robert Peckenpaugh, viceprez. Theodor Bosler ir ekonomistą C. Dowson. Sa-

vo kalbose jie akcentavo investicijų saugumą ir gerą dividendą. Buvo gerai pasiruošę, savo žodžiams paremti naudojo vaizdines priemones -- diagramas.

DISKUSIJOS

Po visų pranešimų, pastiprinę čia pat, apatinėje salėje, Cicero Apylinkės paruoštais pietumis, šiek tiek atsikvėpę, suvažiavimo dalyviai pradėjo diskusijas. Diskusijose norėta aprėžti kalbėtojų skaičių, nes prašė iš anksto užsiregistruoti ir kalbėti tik Fondo veiklos reikalais, bet vėliau to nesilaikyta. Diskusijose dalyvavo visa eilė asmenų: Baleišis, Pleškys, Sadūnas, Kutkus, Juodvalkis, vėliau prisijungė Remeikis, Bradūnas, Pužauskas, Turūta, Kamantas ir kiti. Į iškeltus klausimus atsakė Fondo vadovybė: dr. Balukas, dr. Razma, dr. Valaitis, A. Reklaitis, Naudžius ir kiti. Paklausimai ir kai kurios sugestijos ateičiai buvo rimti ir apgalvoti. Fondo vadovybė turėtų į tai atkreipti reikiamą dėmesį.

RINKIMAI

Registracijos - mandatų komisijos praneši-

mu, suvažiavime dalyvavo 114, narių, atstovavusių 2,043 balsus iš bendro 2,295 skaičiaus.

Nominacijų komisijos pasiūlymu buvo perrinkti į Tarybą šie nariai: dr. K. Ambrozaitis, dr. Vl. Šimaitis, V. Nau-džius, A. Reklaitis, S. Rauckinas ir naujai išrinktas F. Eidimtas iš Clevelando. Kandidatu liko dr. E. Lenkauskas. Revizijos komisijon išrinkti visi nauji nariai: V. Kamantas, K. Grina ir J. Sadūnas. Kandidatu liko A. Baleišis.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Suvažiavime dalyvavo palyginti nedaug narių, nors registracijos komisija užregistravo 114, bet salėje niekad nėra buvę daugiau 60. Suvažiavimo dalyviai išsimėtė po visą didelę salę ir nesudarė kompaktinio vienetą. Gale salės vyko "kermošius" -- pašnėksiai, durys nuolat buvo varstomos, Prezidiumas į tai visai nekreipė dėmesio. Fondo vadovybės parinktas prezidiumas stengėsi išlaikyti tokią liniją, kad kalbėtojai per daug neįsibėgėtų. Teisingai vienas iš kalbėtojų pastebėjo, kad reikėtų būti atviresniems ir nuoširdesniems, bet nevesti uždaros politikos. Nors kalbėtojai ir pabrėžė, kad Fondas nėra nepriešviena bendrinę organizaciją ir neketina perimti nė vienos iš jų funkcijų, bet suvažiavime dominavo savi bičiuliai ir jautėsi bičiuliškos politikos vedimas.

FEMALE

WANTED
EXPERIENCED
SEWING MACHINE OPERATORS
Preferred, will train.
Steady work for qualified help.
CHALFANT SEWING FABRICATORS
11525 Madison
Cleveland, Ohio

(22-31)

LF metiniame suvažiavime kalba A. Juodvalkis, V. Noreikos nuotrauka

DĖL GRAŽIOS LIETUVOS ISTORIJS

Dirvoje, balandžio 4 d., Mantas Aukštuolis pasisakydamas dėl išleidimo mūsų tikrosios istorijos knygos, rašo: "Adomas tai žydų tautos išgalvotas pirmasis tėvas, maždaug prieš 5760 metų".

Manyčiau, kad išsireiškimas klaidingas. Šventraštis, kuris yra skaitomas 1180 kalbose yra istorinė knyga.

Šventraščio pirmoje knygoje (32:23-33) yra aprašytas Jokūbo kelionės įvykis prie Jabboko upelio, įtekančio į Jordaną. Ten pasakyta (32:28), -- Tavo vardas nebe Jokubas, bet Israelis". Israelis reiškia kažką galingą, galią. Įvykis įvyko antrojo tūkstančio pusėje prieš Kristų.

Israelitai iš Jokubo. Pirmojo tūkstančio pabaigoje žinomos dvi valstybės: Israelio ir Judo. Judas Jokubo - Israelio sūnus. Iš Judo -- žydai. Kitos tautos, jei kalbėjo apie israelitus, politiniu atžvilgiu vadino juos žydais, jei religiniu -- israelitais.

Pirmą kartą Šventraštis pavartoja žydų vardą (4 Karalių knyga 16:6) -- Sirijos karalius Rezinas išvarė žydus iš Elatos (Avilos) -- prie dabar vadinamos Aquabos įlankos.

Tas įvykis 8 amžiaus pabaigoje prieš Kristų. Taigi išeitį, kad žydai vėliau buvo, kad Adomas, jei kas į jo buvimą tiki, nebuvo žydas. Pirmoji žmonių pora dar nesudarė tautos. Kokia kalba ji kalbėjo ir tvarinius ar pirmuosius savo vaikus, niekas nežinojo ir nežinos. Galima pajuokauti, kad jį kalbėjo lietuviškai.

1969 m. rugsėjo 21 d. žydai skaičiuos 5730 m. nuo pasaulio gimimo. Kiek tai tiesos? Kas nori dėl to ginčytis, tekalba su žydų galvočiais. Skaičių metų Mantas Aukštuolis maždaug atspėjo. Jei Kalifornijoje, kaip galvojama, indijonai gyveno prieš 34,000 metų, tai kiek metų žmonės jau gyveno apie Mesopotamiją? Kiek metų lietuvių didesnė ar mažesnė tauta jau pasauly buvo ir garsėjo?

Č. Gedgaudo gražus darbas. Tebūnie tik istoriškas, perdaug nesulietuvintas. Kas tiesa -- tiesa. Kas išgalvota -- ne-

NEĮTIKĖTINA, BET TIESA...

• PRANCŪZĘ palydovę už vienuolika dolerių per visą dieną gali gauti kiekvienas amerikietis nuvykęs į Paryžių. Ten yra tokia vieša organizacija, kuriai paskambinęs telefonu (numeris 553-55-72) ir pasakęs kad esi turistai iš Amerikos gali tuojaus gauti patrauklią, elegantišką prancūzę, kuri lydės per visą dieną po muziejus, kitas įžymias vietas ir vakare į teatrą ar gerą klubą. Tai naujas prancūzų būdas patraukti turistus iš Amerikos. Ne taip dar seniai Prancūzija buvo pirmutinis kraštas amerikiečių labiausiai lankomas. Dabar Prancūzija jau penktoje vietoje.

• KAIP IŠVENGTI skyrybų aiškina buvęs teisėjas (dabar išėjęs į pensiją) Tom William, kuris per savo teisėjavimo laiką yra išsprendęs 25 tūkstančius skyrybų bylų. Tad jis daug žino apie tuos reikalus ir jo nuomonė gali būti labai pamokanti. Jo nuomone, amerikiečiai ir amerikietės susituokia per greit ir per anksti. Tuokiasi ne iš gilių meilės ar įsitikinimo, bet iš aistros svaigulio, kuris neretai greit praeina ir jis ar ji pasiilgsta kito objekto ir jo ieško. Amerikietis vyras ar moteris viens kitą tikrai pažįsta ir įvertina tik po vedybų. Teisėjo nuomonė, kad vedybos turi būti pasunkintos, o išsiskirimai dar labiau palengvinti. Jis sako, kad kiekvienas noris gauti vedybinį leidimą privalėtų būti įstatymo įpareigotas pirmiau pasitarti su pripažintu vedybų patarėju. Teisėjui atrodo, kad susižadėjimo laikotarpis turėtų būti bent vieni ar dveji metai.

• STUDENTŲ būdas ir moters kūnas -- tokią problemą tyrinėjo trys Illinois universiteto psichologai ir savo tyrimų rezultatus paskelbė psichologų žurnale pavadiname "Journal of Personality and Social Psychology". Gi pats straipsnis pavadinamas gan sudėtingai moksliskai "Correlates of Hetero-sexual somatic preferences". Ten nurodoma, kad buvo apklausi 95 jauni studentai, tuo laiku kada jiems buvo rodomi visai nuogų moterų siluetai. Studentas privalėjo atsakyti kuri iš tų moterų jam labiausiai patinka. Po tų demonstracijų ir apklausinėjimų buvo smulkiai surinktos žinios apie visus tuos studentus kurie pareiškė savo pažiūras dėl moters kūno. Daviniai parodė, kad tie studentai kurie mėgsta stambaus sudėjimo moteris ypač su didelėmis apimties krūtimis, yra labai šnekūs, mėgsta rūkyti, išgerti ir patraukti kitų dėmesį kompanijoje. Jiems dažnai reikalinga moterų draugystė. Daugumoje yra kilę iš žemosios ar vidutinės socialinės klasės. Tie jaunuoliai kurie ypatingai rūpinasi moterimis su plačios apimties šlaunimis -- dažniausiai linkę į biznį, nemėgsta nei filosofijos nei psichologijos, tvarkingi ir dažnai atkaklūs. Jų kilmė -- aukštoji visuomenės klasė. Pagaliau smulkiųjų moterų gerbėjai dažniausiai kilę iš aukštosios klasės ir truputį pesimistai, linkę į liūdesį ir jų elgesys esti dezorganizuotas. Žinoma, kokio nors apibendrinimo čia būti negali. Tai tik riboto jaunų žmonių skaičiaus pasisakymas. (Š)

tiesa. Mes, lietuviai, laukiame tikros, plačios Lietuvos istorijos. Manau, kad kiekvienas lietuvis tai trokšta ir su džiaugsmu, net ir pinigine pagalba tokią istoriją sutiktų. Teisinga, turininga, žavinti Lietuvos istorija gal sužavės mūsų jaunąją lietuvišką kartą? Gal jaunimas pamils daugiau Lietuvą? Meilė iškyla, kada mato grožį, gėrį, kuris vertas meilės.

Jau kvepia gyvybė -- pavasaris. Kalasi iš žemės žolės -- žiedai. Pavasario džiaugsmui mes tikime, jį mylime. Žolės - žiedų prisikėlime

tikime su kupina viltimi į vėl gražią ateitį Lietuvos, kurios istoriją tės mūsų dabartinis jaunimas. Bet jis tai padarys, jei rankose turės žavinčią Lietuvos istoriją...

Jonas Paskutinis

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER,
23 Mendon St.,
Worcester, Mass. 01604

THE UDYLTE CORP.

NEEDS EXPERIENCED

MACHINE ASSEMBLERS ELECTRICAL ASSEMBLERS

Must read blueprints. Own tools.

Full range of fringe benefits.

APPLY

Manufacturing Plant

21441 HOOVER RD., WARREN, MICH.

Between 8-9 Mile, off Toepfer

313 — 539-3400

An Equal Opportunity Employer

(25-30)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.Lietuvos Raudonajam
Kryžiui 50 metų

1969 metų sausio 12 dieną suėjo 50 metų kai Kaune buvo įsteigtas Lietuvos Raudonasis Kryžius. Jo steigimo iniciatoriais buvo dr. Rokas Šliupas, dr. Jurgis Alekna, dr. Vladas Ingelevičius ir prov. Jonas Makauskis.

Dr. R. Šliupas buvo L.R.K. Vyr. Valdybos pirmininku nuo 1919 metų iki 1932 metų galo. Dr. R. Šliupui pirmininkaujant LRK įsteigė pirmas RK ligonines Kaune ir Panevėžyje. Įsteigė gailėstingųjų seserų mokyklą. Suėjo į ryšį su Tarptautinio R.K. Komitetu Genevoje, išgavopripažinimą Liet. Raud. Kryžiui ir išvystė bendradarbiavimą su Tarptautinio R.K. Komitetu.

Įsisteigusiam L. R. Kryžiui iš karto buvo daug darbo. Dar vykokaras su įsiveržusiais į Lietuvą rusais bolševikais. Vėliau teko gintis nuo bermontininkų ir lenkų. Reikėjo padėti kariuomenės Sveikatos Tarnybai gydyti sužeistus ir sergančius karius; reikėjo globoti ir reikalui esant gydyti tremtinius ir karo belaisvius. Kraštas buvo nualintas karo ir ypač vokiečių kontribucijomis. Visko trūko — maisto, drabužių, vaistų.

Pirm. dr. Rokui Šliupui daug vargo ir darbo teko padėti, kad gautų LRK ligoninėms viską, kas buvo reikalinga. Teko rinkti aukas iš krašto, ypač ūkininkų. Nemažai gauta aukų iš Amerikos lietuvių ir JAV Raudonojo Kryžiaus.

Vėliau LRK padėjo Lietuvos valdžiai pasikeisti politiniais kalniniais ir karo belaisviais su Sovietų Sąjunga ir Lenkija. Gailėstingųjų Seserų Mokyklose LRK ruošė gailėstingasis seseris visam kraštui.

Lietuvos valdžia perdavė Birštono kurortą L. R. Kryžiui, kuriskurorto statybai ir kitiems pagerinimams idėjo apie du ir pusę milijonų litų.

L.R.K. įsteigė pirmą Lietuvioje sanatoriją Aukštojoje Panemunėje gydyti sergančius tuberkuloze.

II-jo Pasaulinio karo metu Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, LRK nutraukė ryšius su Tarptautiniu R.K. Komitetu Genevoje. Okupantai norėjo pertvarkyti LRK savo pavyzdžiu. Buvęs nuo 1938 metų LRK pir-

mininkas dr. J. Alekna buvo atleistas nuo pareigų. Jo vieton buvo paskirtas Antanas Garmus, bet pertvarkyti pilnai bolševikams nepavyko. Prasi-dėjęs vokiečių — sovietų karas tai sutrukdė.

Vokiečiai užėmė 1941 m. Lietuvą pristabdė LRK veiklą. Neleido jam tiesioginiai susisiekti su Tarptautiniu RK Komitetu Genevoje. Paieškimus leido daryti tik per Vokiečių R. Kryžių. Bet LRK Vyr. Valdyba ir LRK įstaigos nebuvo suardytos ir veikė Savitarpinės Pagalbos Sąstate. Tik pirm. dr. A. Garmus buvo priverstas pasitraukti. Pirmomis karo dienomis LRK Greitoji Pagalba ir ligoninės Kaune ir Vilniuje teikė pagalbą ir gydė sužeistus civilius gyventojus ir reikalui esant rusus ir vokiečius karius. LRK teko globoti ir gydyti išėjusius iš bolševikų kalėjimų neišžudytus kalinius, kurie buvo labai išvargę ir daugelis liguisti.

LRK suregistravo 1941 m. birželio 14-21 dienomis be teismo rusų suimtus ir išvežtus į Sibirą nekaltus Lietuvos piliečius, kurių buvo apie 40.000.

1944 m. vasarą vokiečiams traukiantis iš Lietuvos ir artėjant bolševikų kariuomenei, daug dešimčių tūkstančių lietuvių, bijodami bolševikų ir gelbėdami savo gyvybę, apleido savo tėvynę ir pasitraukė į Vakarų. Pasitraukė į Vakarų ir L.R.K. Vyr. Valdyba. Tik dr. Jurgis Alekna liko Lietuvoje.

1945 metais karui pasibaigus, LRK Vyr. Valdybos vicepirmininkas dr. Vladas Ingelevičius, gyv. Bregenze, Austrijoje, užmezgė ryšius su Tarptautiniu RK komitetu Genevoje. LRK Vyr. Valdyba nutarė atgavinti LRK veiklą tremtyje. Tremtinių stovyklose pradėjo steigti LRK skyrius. Vyr. Valdyba kreipėsi į įvairias tarp. globos organizacijas prašydama lėšų ir daiktų, reikalingų tremtiniams, pabėgusiems į Vakarų pasaulį, jų vargingą gyvenimą.

BALFo pirm. kun. J. Končius atvykęs į Vokietiją 1946 metais rado Liet. Raud. Kryžių veikiantį ir sutarė dėl bendradarbiavimo.

Piniginėmis pašalpomis buvo šelpiami: apie

žinia, kad Detroite, Mich. ruošiamas Antano Škėmos minėjimas, mane paveikė kaip trimas kadaise kariuomenėje buvusi arkli. Mat, su velioniu mane riša buvęs noras ir pastangos pagyvinti išeivijos kultūrinį gyvenimą, kaip amerikiečiai sakyti paversti 'up to date'.

Tas noras ir tos pastangos buvo iš anksto pamerktos nepasisekimui dėl tos paprastos priežasties, kad išeivija yra nulaužta šaka ar, jei norite gražiau: nuskintos gėlės. Jas galima dar kurį laiką išlaikyti gyvas pamerkus į vandenį, bet tai jau ne krūmas ar medis, kuriskasmet prasiskleidžia naujais žiedais.

Tiesa, galima būtų tam prieštarauti, nurodant, kad išeivijos veikla šiame krašte yra jau ilgesnė kaip vienos kartos amžius. Šią veiklą tačiau išlaikė vis iš naujo atvažiuavę ateiviai, bet ne čia gimę. Priešasčių tam daug. Viena iš svarbiausių ta, kad pranašu savo namuose nebūsi. Ir geriausias būdas įtikinti savo tautiečiams yra ... iškilti svetimųjų tarpe. Todėl turbūt ir žydų tautinę savimeilę daugiau glosto ne 'Fiddler on the roof' autoriaus vardas, bet tarptautiniai pripažinti asmenybų kaip Jėzaus Kristaus ar Karolio Markso. Ar pro-

1800 studentų ir keli šimtai moksleivių; apie 1000 ligonių, gydytų sanatorijose ir ligoninėse, buvo apmokamos gydytojų ir dantų gydytojų sąskaitos ligoniams, kurie patys negalėjo apmokėti. Buvo šelpiami apie 2000 lietuvių, kurie neturėjo ar buvę nustoję UNRRA ar IRO globos; taip pat buvo šelpiamos gimdyvės, kaliniai, karo belaisviai ir šiaip patekę į vargą. Gailėstingųjų Seserų mokyklos buvo įsteigtos 6 stovyklose. Jas baigė 135 seserys. Taip pat buvo įsteigti dantų techniku kursai Augsburgėje ir Muenchene.

LRK vykdė per Tarptautinį R.K. Komitetą ir per Vokiečių Raud. Kryžių pasimetusių per karą paieškosimus.

1946 metais BALFo pirm. kun. J. Končius nutraukė ryšius su Liet. Raud. Kryžiumi, kuris liko veikti vienas savo išteklų ribose.

Liet. RK Vyr. Valdybos pirmininkais buvo: 1945-1949 metais dr. Domas Jasaitis; 1949-1955 metais Jonas Norkaitis; 1955-1957 metais kun. dr. J. Gronis; nuo 1957 m. iki šiai dienai vėl Jonas Norkaitis. Dabartinę Vyr. V-bą sudaro: pirm. J. Norkaitis, vicepirm. kun. dr. J. Petraitis, gen. sekretorė Z. Glemžienė ir narys J. Kairys.

Per 50 metų savo gyvavimo Lietuvos Raudonasis Kryžius atliko daug naudingų darbų Lietuvai ir lietuviams. Jis veikia ir toliau.

Dr. V. Ingelevičius

IŠEIVIJA IR KULTŪRA

Vietoje gėlių ant Antano Škėmos kapo

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

fesorių Rostovo ir Kissingerio pavardės, kurių pirmasis informavo apie pasaulio įvykius prezi-

pe prasidėjo stiprus sąjūdis prieš celibatą, vienuolės susitrukdino suknelės ir pasidavė lūpas.

Žodžiu, seksualinio gyvenimo 'išvadavimas' iš

Rašytojas, aktorius ir režisierius Antanas Škėma, tragiškai žuvęs 1961 m., kurio paminėjimui Detroite, Lietuvių Namuose gegužės 10 d. 8 v.v. rengiama akademija — spektaklis.

dentą Johnsoną, antrasis — prezidentą Nixoną.

Jei visos buvusios savame krašte profesijos svetur greitai pareikalaus naujų įrodymų savo vardo pateisinimui, viena, palyginti, yra geriau apsaugota. Tai dvasininko. Jis ir čia liko maždaug toks pat kaip namie. Už tat išeivijos kultūriniam gyvenime, ar atvirai — merdėjime, jie suvaidino nemažą vaidmenį. Įdomus paradoksas. Jei kunigas aprašo, kas atsitinka 'altorių šešėliuose' tai truputį nepatogu, tačiau vis dėlto O.K. Tačiau jei pasaulietis pradeda rūpintis tais ar panašiais klausimais, jį reikia baltuoti. Ta taisyklė buvo pritaikinta Škėmai, nors jis buvo pats religiškausias rašytojas mūsų literatūroje. Likimo ironija tai konstatuoti lėmė Vytautui Kavoliui, o ne kuriam nors apie literatūrą rašančiam kunigui.

Šiandien atrodo, kad Škėmos 'Pabudimo' dramą turėjo išleisti ne į kairę linkusi trumpai pagyvenusi brooklyniskė Demokratinio Darbo Tarka, bet koks nors vienuolynas. Nereikėjo laukti nė 20 metų po PABUDIMO, kad visiems paaiškėtų, jog religijos, ypač katalikų 'establishment' pergyvena milžinišką krizę. Plačiose masėse ją išpopuliarino ne abstraktinis ginčas, ar Dievas yra miręs, bet mažytė piliulė apsauganti nuo apvaisinimo. Net atrodo, kad religijos normų paskirtis buvo tvarkyti daugiau lytinį gyvenimą negu ką nors kitą. Piliulei tą funkciją atėmus, visa struktūra subraškėjo. Dvasininkų tar-

filma, kuriame nebūtų kokios nors nusirengimo scenos. Filmos esančios dabar tokios, prieš porą dienų dejavo Vatikano L'Osservatore Romano, kad faktinai esą nepatogu prisipažinti, kad dar eini į kiną. Bet jei kinas primena paleistuvystės namus, čia pat reikia priminti, kad bažnyčiai ir per 2.000 metų jų nepavyko išnaikinti. Bet tai jau kita tema.

Šiandien, atgal žiūrint, gaila, kad išeivija neišnaudojo geriau savo Antano Škėmos. Pagal nūdienį mastą, jis dabar atrodo buvęs labai konservatyvus, nors savo aplinką aplenkęs bent 15-20 metų. Talentingas ir produktyvus rašytojas, aktorius ir režisierius, labai apsiskaitęs ir viskuo besidomįs, jis buvo stačiai dangaus dovana išeivijai. Bet ir toks žmogus negali būti vienas, jis turi turėti publiką prieš ką pasirodyti. O tos nebuvo. Tie, kurie galėjo jį 'suorganizuoti' savo uždavinio ir progos nesuprato.

Tiesa, nemažopaskatinimo jis susilaukė iš Santaros-Šviesos, tačiau tai ne masinė organizacija, o be to jos įvysuomeninį — politinį gyvenimą daugiau linkę nariai ilgai jį susmulkino į eilinę partiją, pasiryžusių pažvejoti drumstame bendravimo su kraštu vandeninyje. Metmenys suakirato. Diskusijų tema pasidarė ne kultūra, bet ALTo raštinės išlaidos. Bet to nuolentkynės. Sunku rasti

(Nukelta į 4 psl.)

ŠIS BEI TAS

● Daugelį sudomino žurnalisto valdybos paskelbtas sumanymas — sukurti šūkį, kuris sklandžiai ir taikliai išreikštų mūsų dabarties tautinių užmojų ryžtį bei prasmę. Dabar svarbu, kad iš visuomenės būtų susilaukta ko daugiausia pasirinktinų pavyzdžių. Iš mažų plytų susikrauna dideli rūmai. Taip ir tas šūkis bus viena stipri plytelė mūsų lietuviškų darbų statinyje. Gal būt, tas šūkis paskatins ne vieną ir gyviu prisidėti prie daugialypės kovos už Lietuvos laisvę. Be to, jis pasiils ilgesniams laikams kaip rinktinis mūsų išminties perlas, lietuviškas aforizmas. O žinome, kad gyvenimo tikrovėje būna įvairūs giliaprasmiai nusakymai gana reikšmingi.

● DANA — lietuviška opera — pasaulio lietuvių sostinėje! Tikriausias mūsų tautinio kūrybingumo laimėjimas! Vienus itin domina nauja ir savita J. Gaidelio sukurta muzika, kitus S. Santvaro libretas patraukia vėl prisiminti anuos savotiškus pokario stovyklų laikus, tre-tiems smalsu aprėpti visas sudėtingo kūrinio įkūnijimas — talentingų solistų bei choro, dirigento, režisieriaus, dailininko, irgi orkestro įvairiaraščių menų didinga darnuma. Tolimesnių vietų tautiečiai šiandien pavydi čika-giškams.

● Vienas mokyta lietuvis jaunuolis (Kanadoje) išsireiškė, kad reikia gyventi ne praetimi, kaip mes dabar daugiausia darome, bet dabartimi ir ypač ateitimi. Kai kam tai atrodo nauja ar ypatinga mintis. Tačiau toks griežtas laiko skirstymas gali būti visiškai klaidingas. Praeitis, paprastai — žmogui ar tautai bei žmonijai — yra gyvoji dabarties dalis: ji ne vien didžiai praturtina dabartį, bet teikia gausius šaltinius ateities gyvybei. Viskas draugėn susipina, visas svarbu žinoti ir jausti.

Jei pvz. numotume ranka į praeitį — Mindaugas karalius ir Lietuvos krikštas, didžioji Vytautinė Lietuva, paskiau tautinis atgimimas ir knygnešiai, Vasario 16-toji ir savanorių kovos bei laimėjimai, 20 metų nepriklausoma Lietuvos respublika — jei ta visa praeitis mums šiandien būtų nebesvarbu, ar daug beliktų pagrindo dar kovoti už ateitį?

● Tėvas Lester, amerikiečių kolumnistas, į klausimą apie lankymąsi už geležinės uždangos taip pasakė: "Jūsų smalsumą perkantį kaina per didelė. Gelež. uždangos šalys yra valdomos beatodairiškų tironų, kurie žiūri į žudymą ar kankinimą kaip į teisėtą būdą savo jėgos valdžiai įgauti bei išlaikyti. O turistai savo vizitais ten tartum atleidžia tiems žmoniškumo priešams jų veiksmus ir tuo būdu padaršina tironiją, be to, numušia viltį jų nekaltoms aukoms. Kaip vertinti pvz. Pueblo igulą, jei pro kalėjimo virbus žvelgdama būtų mačiusi Amerikos turistus, vietoj kovojančius dėl jų (Pueblo igulos) išvadavimo — vien spaudžiančius ranką ir besišypsančius, dar ir gerą pinigą paliekančius tiems jų kankintojams šiaurės Korėjoje?"

Skirpstas

NAKTIS MUMS TEBETRUNKA... (2)

IŠ PROF. STASIO ŽYMANO KALBOS, PASAKYTOS ŽURNALISTO BRONIO RAILOS PAGERBIME, LOS ANGELES, KOVO MĖN. 22 D.

"Tamsiausia prieš aušrą", taip B. Raila vadino prieš 10 metų išleistą savo akimirksnių kronikų pirmąjį rinkinį, kurį sekė dar du jo akimirksnių rinkiniai: "Iš paskendusio pasaulio" ir "Laumių juosta": neišsemiamas aruodas įvairių gyvų, aktualių, poleminių, gal ginčytinų, bet visad mąstymą skatinančių ir taip neretai teisingų ir atmintinų minčių ir idėjų, pateiktų skaity-

tojui savišku, vaizdžiu literatūriniu stiliumi. Įstabu tačiau tai, kad tas akimirksnių kronikas gebėjo išmąstyti, parašyti ir jų rinkinius spaudai parengti asmuo, kuris tuo pat metu nepertraukiamai savo duoną kasdienę pelnę dirbdamas fabrike.

Tarp daugelio palaimų B. Raila turėjo vieną nelaimę gimti Rozalimo miestelyje, o ne, sakysime, Nebraskoje. Nes jei ne toji jo nesekmė, jis jau seniai būtų buvęs jei ne vieno, tai kito Amerikos prezidento specialiu patarėju ir jų kalbų rašytoju Baltajame Name. Maistingas, bet kūrybinas, gausiai gamtos dovanomis apdovanotas, puikiai profesiniai pasiruošęs, judrus ir guvus, kietos kaip titnagas sėdinės ir geležinės ištvermės B. Raila būtų buvęs nepamainomas ir neilstantis darbininkas Amerikos Balse ar Laisvės Komiteje ar kurioje dar tebeveikiančioje Lietuvos pasiuntinybėje. Tačiau taip neįvyko.

Kas žino. Gal ir gerai, kad kilusiam iš Rozalimo B. Railai šiose iškiliose institucijose vietos neatsirado. Jis išliko sau žmogumi, nepriklausomai mąstančiu ir rašančiu, nepalenkiamu maištininku ir kovotoju. B. Raila nepažeidė aukščiausios rašytojo pareigos, kuri, kaip kartą nurodė prezidentas J.F. Kennedy, yra likti ištikimu sau pačiam ir leisti literatūrinėms skėveliams kristi ten, kur jos nusibloškia.

Taip laisvomis nuo fabrikinio darbo valandomis, kiek leido jėgos ir politinio išeivio gyvenimo ir darbo sąlygos ir aplinkybės B. Raila metų metais mėgino pridėti savo mažo įnašo trupinį tam tikslui ir tiems draugams, kurie, kaip jam artimas ir brangus šviesietis Neris, gimtosios žemės šaukiami negrįžtamai išėjo Lietuvos

keliu. Tuo savo mažu trupiniu B. Raila norėjo atsilųginti tam jaunam kovotojui Neriui ir jo draugams už tai, ko jie nei nežinojo B. Railai ir mums visiems yradavę: tikėjimą ir pasitikėjimą savąja tauta.

"Turiu pridėti už jį", rašo B. Raila, "nes jis pats dabar nieko daugiau nebegali. Neabejoju, jis vėl galės ir daug galės, bet tik vėliau, -- kai jo istorija ir šimtai panašių istorijų bus atskleistos mūsų tautai ir įkvėps tikstančius kitų... Neris ir kiti šimtai narsiausių laisvės kovotojų dar prakalbės iš savo kapų".

Tai žodžiai iš B. Railos apybraižos "Žalio nertinio istorija", skirtos vienam laisvės kovotojui paminėti, kuri buvo atspausdinta 1956 m. Santarvės žurnale. "Koks gražus dalykas", tyliai, ne be susijaudinimo pasitebėjo M. Biržiška pakartotinai šią apybraižą paskaitęs perspausdintą Margutyje.

Ar toji "Žalio nertinio istorija" yra tik žurnalistinė kronika ar jau literatūrinė novelė, nesiima spręsti. Tačiau po kelių metų vėl ją pasikaitčius, manyje kilo kitas klausimas: ar B. Railos akimirksnių kronikos patenkino ir ar tebeatenkina jo neramią ir maistingą kūrybinę dvasią?

Į kito žmogaus širdies gelmes niekas išvelgti negali. Ir atsakymą į tą klausimą tik pats B. Raila tegali duoti. Tačiau man dingojasi, kad ne B. Railos akimirksnių kronikos yra lobis, bet, kaip jis pats pripažįsta -- trupinių lobis.

Ir jeigu man čia būtų leista garsiai pasvajoti, aš norėčiau matyti apybraižą "Žalio nertinio istoriją" išplėstą į platų literatūrinį kūrinį, pagrįstą panašia idėja, kuri pirmiaisiais pokario metais paskatino pran-

Pirmieji žiedai...

Vyt. Maželio nuotrauka

cūzų rašytoją ir rezistentą Romain Gary sukurti jo pagarsėjusi romaną išverstą į keliolika kalbų, angliškame vertime pavadintą "A European Education". Tame romane autorius vakarų europiečio literato ir laisvės kovotojo žvilgiu vaizduoja karo metais Vilniaus žemėsė vykusias pasipriešinimo kovas, nūdienio karo baisumus ir žiaurumus, kartą nusivylimą ir šurpąkeliančią kovotojų narsą ir drąsą.

"Žalio nertinio istorija", paimta iš tautinės lietuvių rezistencijos ir jai skirta, atvaizduotų visą begalinį žmogiškąjį didvyriškumą ir tragiką kovotojų, kurie kaip Neris Lietuvos žemės balso šaukiami mėgino iš Vakarų atnešti vilties kibirkstėlį savo beviltiškos kovos broliams Tėvynėje. Ji pavaizduotų kaip tamsi neviltis ir kartus nusivylimas pagimdo ir sustiprina tikėjimą ir viltį, kaip okupacijos žiaurumuose ir baisumuose gimsta meilė ir pakanta. Toji istorija dar darta paliudytų, kaip Romain Gary romano anglų kalba pasirodymo proga pastebėjo New York Times literatūrinis kritikas Orville Prescott, kad žmogaus troškimas laisvės, žmogiškojo orumo ir meilės yra nemarus. Kad lietuvių tikėjimas ateitimi be nepaykantos negali būti sunaikintas.

Žinau, kad ši idėja tėra svajonė. Nes be talento, be idėjos išjautimo šiam didžiam sumanymui įgyvendinti reikia dar vieno paprasto dalyko -- laiko. To laiko B. Raila neturi.

"Žalio nertinio istorija" dar taip nesenai skaudi ir tragiška tikrovė, šiandien jau virto legenda.

O legendos, kaip rašo B. Raila pratarmėje savo kronikų rinkinio "Iš paskendusio pasaulio", veikia žmoniją pergilius šimtmečius, net tikstantmečius. Tai legendos "apie paskendusius miestus vandenynuose, jūrose, ežeruose, balose, smėlyje. Apie užburtas pilies su miegančiomis karalaitėmis ar princiais. Apie nūgrimsdusius didžiuosius piktadarius, apie užrakintus požemio rūsiuose teisuosius ir skaisčiuosius. Apie mūsų Upytės Čičinską, Palangos Jūrą ir Kastytį, Neringos smėlių karalaitę..."

"Ir visada ateina akimirksniai, labai trumpi, keisti ir ypatingi, kartą per daugelį metų...", toliau byloja B. Raila savo vaizdžiu ir nepalyginamu stiliumi, "kai tas paskendusis mūsų vaizduotės pasaulis su jo lobiais ir didvyriais vėl grįžta į gyvenimo sceną. Iš marių, iš ežerų ir pelkių dugno vėl iškyla į paviršių miestai, dvarai ir

pilys, išplaukia krantan paskenduolės, plėšikai, vaizbūnai, žalčio Žilvino Eglė sušvytruoja laisvės ir teisingumo kardu suakmenėjęs riteris. Kažkam pasiseka pabučiuoti ir pažadinti miegančią karalaitę".

Pasakomis tikinčio vaikiukščio viltimis B. Raila tvirtai tiki, -- "kad tamsiųjų jėgų užmigdytoji lietuviška karalaitė vieną dieną sulauks jauno ir narsaus karžygio, kuris, nugalėjęs visas pakelės kliūtis, ją pabučiuos ir vėl pažadins naujam gyvenimui".

Dėkui jam už šio tikėjimo stiprinimą mums.

Baigiu ir savo ruožtu noriu pareikšti viltį, kad lietuviškoji karalaitė dar susilauks iš B. Railos didžios dovanos: literatūriniam kūrinijai atkurtos, gyveniman pažadintos ir gražintos "Žalio nertinio" legendos.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Park, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiame tautos! — Auką prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui — 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

J. GLIAUDA

ŽAIZDRE

PIRMĄJĄ PREMIJĄ LAIMEJUSI DIRVOS KONKURSE NOVELE

(2)

-- Aišku, mūsų pareiga juos gydyti. Net ir labai beviltiškus.

-- Kodėl gi? Medicinoje ir beviltiškas atvejis vertas dėmesio. Eksperimentika. Vieną iš pacientų, kuriam sutino kaklas, aš noriu stebėti bent porą savaitių.

Viktulė sutiko su tuo nusistatymu.

-- Jis nerūko, -- ji pasakė, -- ir švarus: gali būti observuojamas.

Ji nenorėjo dėl kažkokio sergančio senio įnešti šešėlių į benusistatančią, dar tokią trapią, bičiulystę su gydytoju.

-- Popiet eisite kluban? -- ji dirstelėjo.

-- Kodėl gi? -- Kasputis šyptelėjo. -- Klubas viengungių vienuolynas. Kur gi gausi pietus?

-- Girdėjote, kad šiąnakt banditai apšaudė žmones? -- paklausė Viktulė.

-- Tikrai? -- paklausė Kasputis, jausdamas, kad jo melancholiškai ramią nuotaką ta žinia gadinama.

-- Už miestelio naktį tarškėjo kulkosvaizdžiai, -- pasakė Viktulė. -- Taip sako, kas girdėjo. -- Tai nesuardys klubo pasiūkimo, -- pareiškė Kasputis, norėdamas į nejaukią žinią įnešti komizmo atspalvį.

Viktulė atsisuko į jį, išsitempė, kaip paprastai, padarė žaismingą veidą.

-- Tango noturno.... -- Ji sudainavo šokio refreną.

Kasputis pakilo iš kėdės. Mergina išsmuko iš kambario. Aukšta, balta. Plona ir mitri. Toks buvo bendrinis jos vaizdas.

Kasputis pradėjo rengtis negausių savo ligonių vizitacijai. Veidrodyje, prieš kurį vilkosi chalata, jis matė savo veidą. Bruožai buvo sunkūs. Veido platumą jis vadino "vieno hektaro pločiu". Bruožų nerisškumas ir veido platumas teikė jo jaunam veidui kažkokį nesukoncentravimą. Jame nebuvo fotogeniškumo. Jis vadino tai "bobiškumu".

Kasputis buvo stambus, gana aukštas ir sunkokas. Bet jis nemėgo savo veido. Jis gėdingai sau prisipažindavo, kad norėtų turėti tokius dailius veido bruožus, kuriuos turi leitenantas Girdas: rudos beveik juodos, akys, dailiai išskaputota nosis, tampus lūpos.

-- Jeigu jis nebūtų mažiukas, -- galvojo Kasputis apie Girdą, -- jam sektųsi su moterimis.

Perėjo jis tas kelias palatas, kurios sudarė ligoninę. Senutės tebevadino jį "ponu daktaru". Tas sutinusio kaklo eksponentas, kurį jis buvo linkęs laikyti savo observacijoje ilgiau, vadino jį "draugu vedėju" ir tuo didžiavosi.

Kasputis žinojo, kad jau buvo metas ateiti darban seseriai Ilmai. Jis to laukė, ir tai ji vis labiau jaudino. Nuosprendis kiekvieną dieną buvo tas pats, ir išsiaiškinimas amžinai buvo atidedamas. "Šiandieną arba niekad", jis kartojo sau užsispyręs. Kai tik jos dusliai skambantis vardas -- Ilma

atklysdavo sąmonėn, virpdė ji švelnumu ir aistra, gobšiu noru turėti ją ir donkichotišku polėkiu adoruoti ją.

Sustojęs prie lango, išvalgiu instinktu žinodamas, kad ji užeis į jo kambarį, stebėjo balandžius, nutūpusius ant betoninių plytų. Vėjas pūtė į jų odegas ir darė paukščius mandriais, išdidžiais ir piktais kalakutais. Diena vėlyvo pavasario buvo miglota ir vėsi.

Ilma atėjo. Jo spintelėj buvo medinstrumentai, kurių jai reikėjo.

Ji nebuvo aukšta, tačiau jos stuomens dailumas medsesers uniformoje darė ją ir aukštą, ir polėkiškai lengvą. Kasputis visad matė joje kažkokį nenusakomą nerimą, degimą. Tai buvo įsunkta į jos akių mėlį, į jos smarkius judesius, į jos manierą sustoti staiga. Tai viskas darė ją neatstumiama idomia. Jam atrodė, kad joje slypi kažkoks kitas pasaulis, labai kontrastingas jo pasauliui; lyg Ilmos būtų dangus, kuriuo vėjas veja stangrius, kaip vatos gniužulai, debesys, o jo dangus būtų toks, kaip širyt -- apsunkęs migla.

-- Ilma! -- Kasputis pavadino merginą.

-- Taip, gydytojau! -- atsiliepė ji nuo spintelės su instrumentais.

Jos balsas buvo giliai krūtininis, žemas. Tokius balsus, galvojo Kasputis, turi aktorės, vaidinančios tragedijose didingas, vyrus pavergiančias moteris.

-- Ar tau ne keista, -- pratarė Kasputis, -- kad mudu čia malamės jau trejetą mėnesių?

-- Keista? Kodėl tai gali būti keista?

Jis sutelkė jėgas išnešiotam sumanymui pareikšti ir, žiūrėdamas į tiesiai į veidą, pasakė:

-- Keista dėl to, kad per tą laiką mudu dar nesusituokėm.

(Bus daugiau)

Lietuvių Tautinių Namų antrasis susirinkimas

Chicagos Lietuvių Tautinių Namų Bendrovės metinis susirinkimas, įvykęs kovo 23 d., buvo gausus dalyviais ir darbingas savo programą svarstant. Pirmininkavo -- J. Jurkūnas, LTN vald. pirm., sekretoriaus -- I. Andrašūnas.

Pirmininkas pastebėjo, kad valdybos darbo apybraiža nariams jau žinoma iš bendrovės biuletenio, tačiau čia teikiama keletas paryškinių. Valdybos pereinamųjų rūpestis buvęs keletriopas: a) bendrovės pastogei tinkamo sklypo suradimas bei jo išsigijimas, b) naujų narių, pavienių asmenų ir organizacijų, telkimas ir c) kiti reikalai.

Valdyba buvo suradusi net kelis mūsų paskirti tinkamus sklypus, bet dėl vienokių ar kitokių kliuvinių jų nenupirko. Tačiau vieną sklypą trijų akrų ploto, pietvakarinėje Chicagos srity,

prie 83 kelio ir Archer Ave. bendrovė nupirko. Tai esanti gera kapitalo investicija. Ta mintimi ir pirkti, tačiau šandien narių tarpe jau girdėti nemažai balsų, kad tą sklypą reikia pasilikti sau, statydintis ant jo. Valdyboje šis klausimas dar nesvarstytas.

Valdyboje gretavisko, kilo mintis aiškintis galimybes gauti 99 m. nuomos teisėmis iš Chicagos miesto žemės sklypą Marquette Parko rajone ir ant jo statydinti lietuvišką kultūrinį centrą, atitinkamus pastatus. Į bendrovės pasiteiravimus gauti palankūs atsakymai. Ir taip gruodžio m. pasiūstas kalbamu reikalu bendrovės laiškas miesto burmistrui, š.m. vasario 25 d. bendrovės vald. atstovai ir juridinis patarėjas adv. G. Gedvila dalyvavo kalbamojo sklypo prie Kedzie ir 71 gatvės nuomos rei-

kalu. Parkų Distrikto patikėtinių tarybos apklausinėjime, o vasario 27 d. valdybos atstovus buvo priėmęs pats burmistras. Jis pareiškė, kad klausimą juridiniu požiūriu išaiškinti esąs pavedęs miesto juriskonsultūrai. Kalbamasis sklypas yra prie 71 ir Kedzie Ave., 6 akrų dydžio. Teisinis patarėjas adv. G. Gedvila, čia pat, paryškindamas pirmininką J. Jurkūną ir jo prašomas, pareiškė, esą sunku spėti į kurią pusę LTN nuomos byla nušvirs. Vilčių yra. Tačiau tai yra precedentinisėjimas, todėl labai svarbu ir viešojoje nuomonėje, o ji nėra mums palanki, nes šiandien miestai kovoja už žalumą, parkų erdvę ir gerą orą.

Pirmininkas ta pačia proga dar kartą patikslino, kad LTN pastogės įkūrimas jokių atvejų nerištinas su noru lenktyniauti ar kenkti dabar jau

veikiančioms lietuvių kultūriniais centrams. LTN branduolio organizacija pradėta siauresniu mastu, norint darčiau įeiti į darbo vėžes. Artimoje ateityje numatoma akcija, kuodaugiau lietuvių organizacijų apjungti į LTN narių eiles ir pastogės rūpesčių dalininkus.

Toliau pirmininkas šiltu žodžiu apibūdino esamą naujiems LTN nariams telkti talkininkų ratelį, arti 30 asmenų. Jis skatino tą skaičių didinti ir kiekvieną narių akino surasti bendrovę po porą naujų narių. Talkininkų ratelio vadovas -- C. Modestavičius.

Kiti klausimai. Pirmininkas pranešė apie vald. pradėtą leisti bendrovės nariams ir bičiuliams biuletenį, kurio pirmojo numerio esą išsiuntinėta per 1,200 egz. Šiuo biuleteniu kiekvienas narys pavieniui supažindinamas su LTN naujovėmis. Be to, biuletenis siuntinėjamas lietuviškai periodikai, visose JAV, o kai kurie redaktoriai randa tikslingą šią iš biuletenio perteik-

Pavasarijant...

Vyt. Maželio nuotrauka

Pasitenkinimas būna elektrine antklode arba elektriniu kuo kitu.

Gal maišytuvas, skalbtuvas ar džiovintuvas, TV priimtuvas. Elektriniai padargai jums dirba, jus palinksmina, jus paguodžia.

Ne tik tas, tų elektrinių įrankių naudojimas kainuoja labai mažai. Nuo 1940 metų vidutiniai elektros naudojimo išlaidos namuose atpigę 28%.

Jūsų elektros sąskaitos yra viena iš didžiausių papiginimų. Na, ar tai nėra savotiškas pasitenkinimas, taipgi?

The ILLUMINATING Company
An investor-owned company serving the best location in the nation

ti savo skaitytojams. Kaip lygiai radijo valandėlių (Barkus ir Margutis) vadovai supažindina savo klausytojus su LTN dienos rūpesčiais.

Pabaigoje pranešimo pirmininkas užsiminė apie jau turimą talką architekto V. Masiulio asmenyje, pasižadėjusio parengti LTN provizorinį projektą.

Bendrovės išdininkas S. Virpšapranesė, kad š. m. sausio 1 d. balansas buvęs \$34.448.66. Kapitalas laikomas ein. sąskaitoje banke, o dalis investuota į sklypą. Sausio 1 d. buvę 106 nariai, kurių 12 dar buvę viso įnašo nesumokėję. Susirinkimo dieną įmokėjimų suma paaugusi.

Po vald. pranešimo, kito eilės klausimų, kurių dėl dauguma lietuvių turimą bendrovės sklypą, ar tai norimą nuomoti iš Chicagos miesto sklypą. Pagaliau parytas pasiūlymas susirinkimui apspręsti, kuris tų dviejų sklypų pasirinktas. Tačiau vald. pirm. J. Jurkūnui, paaiškinus, kad nėra reikalo su apsisprendimu skubėti, nes tuo tarpu bendrovė dar neturi tiek kapitalo, kad galėtų pradėti statybą. Todėl visų pirmasis rūpestis tebūna didesnio kapitalo sutelkimas, o tuo pačiu metu, geriau išryškės sąlygos kuriomis bus galima miesto sklypą nuomoti, kaip lygiai didesnei daliai narių arčiau susipažinus su turimu sklypu, jo tinkamumu bendrovės siekiams ir pan., būtų lengvesnis susirinkimo tarimas. Norint tą visą turėti, tad ir siūlyta šiame susirinkime šio klausimo dar nespręsti. Galbūt, bus rasta nauja ir geresnė galimybė, negu dabar abi turimosios...

Diskusijose dėl vald. veiklos dalyvavo: Dr. S. Biežis, A. Visockis, Dr. J. Dauparas, B. Kasakaitis, M. Šimkus, J. Vilutis, T. Blinstrubas, A. Pužauskas, E. Bartkus, K. Cicėnas ir kt.

Išbuvusieji dviejų metų terminą direktoriato nariai, pasitraukė iš tarybos: K. Matutis, C. Modestas, A. Rūkštelė, S. Virpša ir J. Barktus. Valdybos vardu pirm. J. Jurkūnas pasiūlė priimti By-laws Lithuanian National Hall, Inc. pakeitimą, būtent vietoje iki šiol turėto direktorių skaičiaus "13", nuo šiol rinkti "17". Pirmininkas pasiūlė visus penkis išėjusius direktorius išrinkti naujam terminui, o be to naujai išrinkti: Bronių Kasakaitį, Mykolą Reklaitį, Algirdą Visockį ir Juozą Žvynį. Susirinkimas vald. pasiūlymui pritarė ir pasiūlytuosius visus kandidatus išrinko į tarybą.

Baigiant susirinkimą, pirm. J. Jurkūnas padėkojo vald. ir tarybos nariams už darbą ir darinį bendradarbiavimą, o taip pat talkininkams ir visiems kurie darbu, patarimu ar materialine parama prisidėjo prie mūsų bendrovės užmojų ir dienos įvykių sėkmingesnio vertinimo, pažangos.

Susirinkimui pasibaigus toje pat patalpoje buvo suruošti LTN pietūs, kuriuose dalyvavo per du šimtus svečių ir narių. Pietų programą pravedė inž. E. Bartkus, LTN tarybos pirmininkas. Visus pietautojus maloniai nuteikė grožinio žodžio puoselėtoja aktorė Zita Kevalaitytė savo parodijomis, kuriuose rimuotu sakiniu ir gražiu sąmoju autorė pavaizdavo lietuvių vyrų, jos nuotakas ir tarpusavio kovas lietuviškos pilies (jei ne kaip Vilniaus ar Gardino, tai bent kaip Merkinės...) statybą svars-tant...

Vakarienės metu į LTN įsijungė eilė naujų narių su bendra įnašu suma \$6,800. (mv)

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

LIETUVIŠKOS PARAPIJOS

Nuo senų laikų lietuviai suprato, kad lietuviška parapija yra pagrindinis ramstis šioje šalyje lietuvių ištikimybė. Tad net mažai tikintieji ir visai netikintieji lietuviai parapijoje lankydavosi -- lietuvių vybę rėmė.

Šių laikų daugelis lietuvių lietuvišką parapiją visai kitaip vertina, tad ir nenoriai ar ir visiškai joje nesilanko.

Pastaruoju metu lietuviškųjų parapijų klausimais pastebėjau net tris skirtingus straipsnius: 1) "Kelios mintys apie lietuviškas parapijas" B. Empakerytės-Lukoševičienės (Darbininko kovo 11 d. laidoje, pusl. 8), 2) "Jie negali būti pilnateisiais mūsų parapijų nariais" Teologo (Darbininko kovo 14 d. laidoje, pusl. 3) ir 3) "Lietuvių veikla parapijoje. Reikia susirūpinti parapijos ateitimi" K.J. Budzeikos, MIC. (Draugo kovo 24 d. laidoje, pusl. 3).

Iš kaikiurių straipsniuose dėstomų minčių ryškėja štai kas. Pirmojo straipsnio autorė aprašo Brooklyno lietuviškos Apreiškimo bažnyčios susirinkimą, rinkusį parapijos tarybą -- klebonui patariamąjį organą parapijos reikaluose.

Ji tvirtina "Koks bus patariamasis balsasklebonui, į tą pusę riedės visa mūsų parapijos eiga". Toliau nurodo, kad kiekvienoje lietuviškoje parapijoje parapijiečių dalį sudaro kitataučiai, kurie

sakosi turį tokias pat teises kaip ir lietuviai. Jie dar tvirtina, kad parapiją sudarą visi katalikai, kurie gyvena bažnyčios ribose, o ne tie, kurie kažkur toli išsikirstę tik retkarčiais bažnyčioje pasirodą.

Autorė, palietusi susirinkimo dalyvius, nurodo, kad susirinkime buvę mažai narių, kad jie naudoja anglų kalbą. Gi lietuviams, čia baigusiems mokslus, daro didelį priekaištą, jog jie į susirinkimą neatėję ir kitataučiams nepaaiškino svetimtaučiams suprantama kalba -- negynę lietuvių teisių ir t.t.

Antrojo straipsnio autorius, kaipoteologas, išsamiai nušviečia lietuviškųjų parapijų svarbą ir jų misiją. Jis paaiškina, kas yra parapijos taryba, jos teisės bei pareigos.

Jis tarp kitko paduoda JAV lietuviškųjų parapijų kanonišką (teisinę) padėtį. Jis tvirtina, kad lietuviškųjų parapijų teisiniai pagrindai yra skirtingi nuo eilinių -- teritorinių parapijų. Teritorinės parapijos esą apręžtos vyskupijos ribomis ir kad visi tose ribose gyvenę katalikai automatiškai yra tos parapijos nariais, neatsižvelgiant į tai, ar jie to nori ar nenori.

Visai kitokiais pagrindais esą remiasi tautinės parapijos. Tuos pagrindus autorius taip nusakė: "Kitokiais pagrindais remiasi tautinės parapijos. Jos yra sudarytos ne teritoriniais, o

tautiniais pagrindais. Jos neturi gatvių vardais apribotų teritorijų. Jos ribojasi tautybėmis. Lietuvių parapijai gali priklausyti tik lietuviai, nežiūrint, kaip toli nuo parapijos bažnyčios jie gyventų ar kokios teritorinės parapijos ribose jų namas stovėtų. Pavyzdžiui, New Yorko arkivyskupijoje yra tik vienas Aušros Vartų lietuviška parapija. Tad visi šioje arkivyskupijoje gyvenę lietuviai gali priklausyti šiai parapijai, nors jie nėra verčiami tai daryti. Maišytų tautybių šeimos -- toliau sako autorius, -- tik tada gali priklausyti tautinei parapijai, kai bent vienas šeimos narys yra lietuvių kilmės ir laiko save lietuviu. Tik tokiu atveju visa šeima gali teisėtai priklausyti tautinei parapijai. Kitataučiai visai negali priklausyti tokioms parapijoms. Todėl klaidingas būtų teigimas, kad Lietuvių Apreiškimo parapijoje yra tam tikras skaičius ne-lietuvių. Tikrieji ir pilnateisiai šios parapijos nariai yra tik lietuviai ir niekas kitas. Kitų tautybių žmonės gali ateiti į pamaldas, gali dalyvauti parapijos organizacijose. Jei yra vietos, jų vaikai gali būti priimami į parapijos mokyklą. Jie gali būti parapijos rėmėjais, bet jie negali būti jos pilnateisiais nariais -- parapijiečiais"...

Neprašina autorius pro šalį nepaminėjęs, kad parapijos susirinkimuose sprendimai daromi balsų dauguma, nors nepasakyta kokia dauguma: visų parapijiečių ar susirinkime dalyvaujančių.

Nepaminėta ir priminti, kad lietuviškųjų parapijų susirinkimuose gali dalyvauti kitataučiai, tik kaip svečiai, be balsavimo teisės, gali, jei bus leista, kitataučiai reikšti savo nuomones, kurios lietuviams neturi nei įpareigojančios, nei patariamiosios galios.

Trečiojo straipsnio autorius, priešingai kaikiuriams Teologo tvirtinimams bei išvedžiojimams, tvirtina, kad lietuviškos parapijos reikalauja tik išsirašyti nariais, kad išgijus nario -- parapijiečio balsą. Kadangi esą kai kuriose lietuvių parapijose rašosi daug kitataučių, tai ir jie turi balsą. Anot autoriaus gali išeiti taip: "Jei parapijoje bus lietuvių mažuma, tai kitataučiai gali nubalsuoti pa-

naikinti lietuviškas pamaldas. Kada klebonas pristatys vyskupui parapijos susirinkimo davinį, vyskupas juos patvirtins".

Kaip lietuvių pasistatytoje parapijos bažnyčioje kitataučiai gali uždrausti lietuviškas pamaldas? Kitaip tariant, kaip gali svetimtaučiai nusavinti lietuvių bažnyčią, nors ir ne daug lietuvių lietuviškoje parapijoje būtų?

Visokiems neaiškumams pašalinti, atrodo, reikėtų, kad kompetetingi organai spaudoje paskelbtų JAV lietuviškųjų parapijų vietas ir pavadinimus, sudarytų ir tai pat paskelbtų lietuviškųjų parapijų taryboms rinkti taisykles, nustatančias susirinkimų teisėtumą, balsavimų daugumą (visų parapijiečių ar tik susirinkime dalyvaujančių) ir t.t.

K. Jurandė

NAUJI LEIDINIAI

• Jurgis Gliuda, **LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI**. Premijuotas romanas. Išleido lietuviškos knygų klubas 1969 metais. Apilanką piešė Paulius Jurkus. Knyga 304 psl., gaunama ir Dirvoje. Kaina \$4.00.

• Stasys Barkauskas, **VELNIAŽMOGIAI**. Trijų veiksmų drama su prologu ir epilogu. Išleido Berta Barkauskienė, P. O. B. 334, So. Boston, Mass. 02127. Kaina \$8.00.

• C. Česienė, **RŪTELĖ**. Lituanistinių mokyklų ant-rajam skyriui vadovėlis. Išleido JAV LB Kultūros Fondas.

• Bruno Vrublevičius, **LIETUVIAI LEGIONIERIAI VIETNAME**. Išleista Toronto, Ont., Kanadoje 1968 m. Tai šiuo metu pergyvenimai lietuvių, kuris pirmaisiais pokario metais, kaip prancūzų svetimšalių legiono karys, likimo buvo nublokštas į tuometinį prancūzų ir vietnamiečių karą Indokinijoje. Knygos kaina \$2.00.

• **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS**, 1969 m. sausio - kovo mėn. Nr. 1 (33). Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos organas. Vyr. red. dr. S. Biežis, Atsakingasis re-

BEZDŽIONĖ MUZIEJUJE...

Ši bezdžionė su savo pieštais paveikslais Paryžiuje Modernaus Meno Muziejuje sukėlė skandalą. Ji, arba tikriausiai jos savininkas, buvo pakviesti išskabinti paveikslus į "Salon des Comparaisons" tarp tokių žymybių kaip Poliakoff, Cadiou, Surville ir Man Ray. Bezdžionė muziejuje! Du dailininkai atsiėmė savo darbus, protestuodami prieš tokį salono organizatorių nutarimą. Bet bezdžionė Pat rado pirkėjų. Vienas meno kolekcionierius iš Vokietijos nupirko jos darbus mokėdamas po 100 dolerių. Kad bezdžionė atitiktų "laiko dvasią", savininkas Cesar Capellini jai nupirko peruką...

daktorius -- dr. M. Budrienė, 2751 W. 51 St., Chicago, Ill. 60632. Administruoja Irena Makštutienė, 8743 Mobile Ave., Oak Lawn, Ill. 60453. Metinė prenumerata \$6.00.

• Filatelistų draugijos "Lietuva" **BIULETENIS**, 1969 m. kovo mėn. Nr. 3 (129). Daug žinių ir įvairenybių filatelistams teikią šios srities leidinys. Redaguoja Eug. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652. Administruoja K. Rožanskas, 3605 W. 71 St., Chicago, Illinois 60629. Prenumerata: JAV ir Kanadoje -- \$5.00.

• **EGLUTĖ**, 1969 m. balandžio mėn. Nr. 4. Laikraštėlis vaikams. Redakcija ir administracija: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Metinė prenumerata \$5.00.

• **MŪSŲ VYTIS**, 1968 m. lapkričio-gruodžio mėn. Nr. 5. Leidžia Akademiniškių sąjūdis. Redaktorius Rimantas Griškėlis, 6651 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629. Administratorius Jo-

nas Tamulaitis, 6818 So. Claremont St., Chicago, Ill. 60636. Prenumerata JAV ir Kanadoje metams \$4.00.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1969 m. kovo mėn. Nr. 3. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Vyr. redakt. Kęstutis Trimakas, S. J. Adresas -- 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$5.00.

TOOLMAKER
MUST WORK FROM PRINTS
FOR MACHINE ASSEMBLY WORK.
STEADY WORK. 55 HOURS PER WEEK. DAYS.
Call 313-366-8180
(30-32)

TOOL ROOM HELPER
(Trainee)
FOR MACHINE ASSEMBLY WORK.
STEADY WORK. 55 HOURS PER WEEK. DAYS.
313-366-8180
(30-32)

DIESEL MECHANICS
1ST CLASS
Excellent pay rate for qualified men.
Steady work.
Call Mr. Newman -- 501-774-7211
UNITED ENGINE INC.
1300 E. 9th St.
Texarkana, Ark.
(30-32)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MILL OPERATORS BORING MILL OPERATORS RADIAL DRILL OPERATORS LATHE OPERATORS

1st & 2nd Shifts

Steady work. Long program. Full fringe benefits. Overtime at top rates.

SIMPLEX CORP.

7621 INTERVALE DETROIT, MICHIGAN 48238
(30-36)

OPPORTUNITY UNLIMITED!

OVER 40 YEARS OF Continued growth has created permanent full time positions. Excellent insurance benefits. All fringe benefits including company paid pensions.

ROLOCK

• INCORPORATED •

An Equal Opportunity Employer

IMMEDIATE OPENINGS...

— DAY SHIFT —
• HELPERS MESH DEPT.
• FABRICATING MACHINE OPERATORS
(MUST BE ABLE TO READ A RULER)
• WELDERS-ARC AND HELI
• FLAME CUTTING OPERATOR
— NIGHT SHIFT —
• 2-ARC-WELDERS

PHONE (203) 367-8611
1350 KINGS HIGHWAY EAST
FAIRFIELD, CONN.

HEAT TREATING, PROCESS, ATMOSPHERE GENERATING and CONTROL EQUIPMENT. (30-32)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

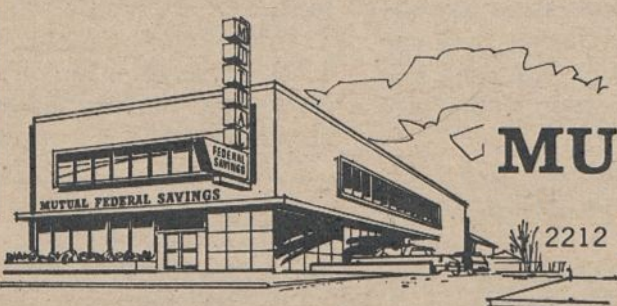
MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

ORGANIZUOJAMAS GOLFO KLUBAS

Clevelande organizuojamas lietuvių golfinkų klubas. Jau yra susitarta ir dėl aikštės, kuri bus rezervuota klubo nariams kiekvieną trečiądienį, 6 v. v.

Norintieji įstoti į lietuvių golfo klubą, ar gauti daugiau informacijų, prašomi kreiptis į V. Vaičaitį, telef. 663-8523 (vakarais).

• L.V.S. Ramovės Clevelando skyriaus susirinkimas įvyks balandžio 20 d., sekmadienį, 12 val. šv. Jurgio parapijos mokyklos klauzėje.

Darbotvarkėje: skyrių liečiančių klausimų svarstymas. Skyriaus valdyba prašo narius gausiai dalyvauti.

• Clevelando lietuvių dailininkų paroda įvyks gegužės 17 ir 18 d. Čiurlionio ansamblio namuose. Parodoje dalyvauja dailininkai: R. Laniauskas, E. Muliolienė, A. Muliolis, N. Palubinskienė ir A. Vaikšnoras.

Parodą rengia Akademinių Skautų Sąjūdis.

• Antanas Mazietis su savo seserim Regina, gimę ir augę Scrantone, Pa. apsilankė Dirvos redakcijoje ir užprenumeravo Dirvą savo nei. Clevelande jie viešėjo pas savo jaunų dienų draugę Della Narish.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

DU SKIRTINGI POLITISKI BALIAI

Ruošdamiesi savo ateities politiškams žygiams, miesto burmistro Carl B. Stokes rėmėjai demokratams sumanė surengti didelį balių, į kurį įžanga buvo po \$100. Šis balius įvyko balandžio 9 d. didelėje miesto salėje, kur susirinko apie 2,100 rėmėjų. Tas sumanymas demokratams davė apie \$175,000 pelno. Kai kurie demokratams, betgi, tam nepritarė ir nedalyvavo.

Šiame vakare burmistras Stokes paskelbė, kad jis vėl kandidatuos ir ta suma bus gera paspartis ateinančio rudens rinkimuose.

Pasityčiojimui iš demokratų, respublikonų partijos vadai sumanė tą patį vakarą irgi surengti didelį balių. Bet jų banketui kainą nustatė tik po 98 centus asmeniui. Kadangi nebuvo tokios didelės vietos mieste, kur visi norintieji dalyvauti sutilptų, respublikonai savo vakarienes turėjo šešiose salėse. Jie kvietė net prezidentą Nixoną į tą balių. Prezidentas juos pasveikino, pabrėždamas, kad toks visuomeniškas judėjimas yra girtinas, tačiau atvykti negalėjo.

Svarbesnieji respublikonai, kaip Seth Taft ir Ralph J. Perk lankė visas tas sales, kalbėdami, kad jie "nėra kandidatais" Clevelando burmistro pareigoms... Respublikonų vakarieneje dalyvavo per 4,200 svečių. (K)

VASARINIŲ KONCERTŲ SEZONAS ARTĖJA

Kaip ir kitomis vasaromis, šią vasarą numatyta rengti eilę didžiulių koncertų, naujai įrengtame Blossom Music Center patalpose. Clevelando Orkestro Pop koncertų laikotarpis birželio 17 iki liepos 6 d., po to seks Blossom Festivalio

koncertai ir New Yorko balto vaidinimai nuo liepos 10 d. iki rugp. 24 d.

Koncertų mėgėjams padaroma geroka nuolaida tuose koncertuose dalyvauti. Dabar jau pradėdama platinti taip vadinami Blossom Music Center kuponai, \$25 vertė už \$20. Jais galima įsigyti bilietus į bent kurį koncertų vakarą. Tikrieji bilietai tiems koncertams bus pradėti parduoti gegužės 12 d. Blossom įstigos bilietų skyriuje.

RUOSIATĖS VASAROS KARŠČIAMS?

Tikėsit ar ne, iki šiol 1969 metais jau šimtai namų savininkų įsigijo savo namams vėsinimui įrengimus. Kitais metais pirkimas tų įrengimų padažnėdavo birželio ir liepos mėnesiais. Tada pirkdami, žmonės priversti imti ką gali gauti, be pasirinkimo, ir tada nusiperka sau vargą, ne naudą. Dabar perkant, gausit atitinkamą įrengimą ir greitą patarnavimą. Kur nueisit pasirinkti, jums bus tiksliai paaiškinama kokiam namui, kokiam kambariui dydžiui kuris įrengimas atitiks. Tuo būdu galėsit ir sutaupyti elektros išlaidas.

The Illuminating Co. įspėja namų savininkus ir butų gyventojus, kad neužtenka tik nueiti nusipirkti bent ką, nes su tuo rišasi daugelis įvairių smulkmenų, kurias reikia žinoti. Perkant reikia ir apsižvalgyti kas yra taip vadinamų "air conditioning" pardavėjas.

• Lietuvaitė nori darbo privačiuose namuose, paskiromis dienomis, ne visą savaitę. Kreiptis: Marytė Petruškevičiūtė, 6512 Superior Ave. Telef. 391-7588.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

HTS: KIRPYKLA

1812 Coventry Rd., Cleveland Hts. arti Mayfield Rd. Vincas Gelgotas savininkas.

Kirpykla atdara nuo 8 val. ryto iki 6 vak.

Pirmadieniais uždaryta.

SEWERS

Ladies dresses and sportswear. Excellent working conditions. Excellent piecework rates.

HEMMERS SEWERS SPECIAL MACHINES

Marian Sue

1239 W. 9th St. 771-3633 Cleveland, Ohio

(25-31)

FACTORY AMERICAN AVIATION CORP.

Is the place for you, if you want the SECURITY offered by the ever increasing popularity of General Aviation. 1st and 2nd shift open. The OPPORTUNITY offered by a very rapidly growing company and the compensation in wages and benefits paid by a modern and competitive firm. Following are all EXPANSION openings.

Jig Builder
Plastic Tool Maker
Press Brake Operator
Mechanical Trainees
Maintenance
Custodian

All the above benefits plus a CONGENIAL atmosphere to work in are yours if you qualify. Call or apply in person to:

AMERICAN AVIATION CORP.

318 Bishop Rd. 216-449-2200 Cleveland, Ohio
Near Cuyahoga County Airport

Skaityk ir platink DIRVĄ

BENDRUOMENĖS VEIKLA PHILADELPHIJOJE

Apie atskirus Bendruomenės minėjimus ar parengimus buvo jau rašyta spaudoje, tačiau pilną vaizdą galima susidaryti, tik metus užbaigus, metiniame susirinkime, kuris įvyko kovo 23 d. pirmininkaujant J. Ardžiui ir sekretoriaujant V. Muraškai. Darbotvarkė buvo ilga ir plati, bet susirinkimas praėjo greitai ir sklandžiai, nes visi pranešimai buvo paruošti raštu. Tai sveikintinas apylinkės valdybos pasiryžimas sutrumpinti susirinkimus ir tuo pačiu sulaukti daugiau dalyvių. Kaip niekad pasisekė labai greitai išrinkti valdybą 1969 metams. Į val-

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

or

1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

HORIZONTAL BORING MILL
RADIAL DRILL PRESS
ENGINE LATHE OPERATORS
Also Trainees for general machine shop. Must be able to set up machines and operate. 1st and 2nd shift.

RIDGE MACHINE CO.
5325 W. 130 267-3535
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer (30-32)

TIME and MOTION STUDY TECHNICIAN

This is an excellent opportunity for a young aggressive man who is ready for further promotion but temporarily stymied in his present position. The positions requires an associate degree in time study with at least 1 or 2 years experience. If you are ready to accept the challenge, call 616 — 782-2141 or write Mr. Edward Kulesza.

RUDY MANUFACTURING COMPANY

215 E. Prairie-Ronde Dowagiac, Michigan

(Subsidiary of Sunstrand Corporation)

An Equal Opportunity Employer (30-32)

JOURNEYMAN ELECTRICIAN

CLASS "A" PREFERRED.

Repairing maintaining and installing electrical systems & equipment. Maybe required to do work in plant electrical layout & wiring of new installations.

Call or Apply in Person to Mr. Edward Kulesza

RUDY MANUFACTURING COMPANY

215 E. PRAIRIE-RONDE DOWAGIAC, MICHIGAN

(SUBSIDIARY OF SUNSTRAND CORPORATION)

An equal opportunity employer (30-32)

1ST CLASS SKILLED TOOL AND DIE MAKERS
ENGINE LATHE OPERATOR, MILLING MACHINE OPERATOR, MOULD MAKERS, NUMERICAL CONTROL MACHINE OPERATORS. Must have job shop experience be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Godd wages, fringe benefits. ORT TOOL & DIE CORP.
6555 S. Dixie Highway, Erie, Mich 313 — 242-9553 (26-32)

DRAFTSMAN

Several years of detailing and minor layouts experience required on special machinery and conveyor type equipment. Full range of benefits and excellent working conditions.

PERSONNEL OFFICE

THE UDYLLITE CORP.

21441 HOOVER WARREN, MICHIGAN
Equal Opportunity Employer (27-33)

dybą įeina: K. Čikotas, G. Dragūnas, S. Jurskytė, V. Klemas, G. Mironas, V. Majauskienė, V. Norkus, H. Savickas, J. Viegelis ir A. Zerr.

Ką gi Bendruomenė nuveikė per 1968 m. Beparengimų ir sukurtvinių minėjimų, Bendruomenė išlaiko Bendruomenės Balso radijo valandėlę, šeštadieninę lietuvišką mokyklą, remia Vilties chorą, tautinių šokių grupę Žilvynas ir kt.

Radijo valandėlės išlaikymas Bendruomenei iki šiol atsiėjo apie 5,000 dol. Dabar to neužteks, nes stotis pakėlė kainą. Šeštadieninę mokyklą daugiau išlaiko mokinių tėvai, ruošdami parengimus ar mokėdami už mokinius. Iš 1968 m. pajamų likučio Bendruomenė šeštadienei mokyklai paskyrė 200 dol., Centriniam Finansų komitetui 1,000 dol. ALT 400 dol., Rezoliucijoms Remti komitetui 100 dol., Karo invalidams 20 dol. ir žurnalui Lituanus -- 25 dol.

Be vasario 16 d. minėjimo paruošimo, buvo suruoštos 2 gegužinės, 2 parengimai Bendruomenės Balsui paremti. Birželio 14-15 d. išvežimų paminėjimas, Laisvės dienos minėjimas, prof. V. Putino - Mykolaičio paminėjimas, "Vilties" choro pagerbimas. Suruošta dail. Igno paroda. Be to suruošti keli paminėjimai per vietos lietuvišką radijo valandėlę. Šeštadieninė mokykla kasmet suruošia motinos dienos minėjimą ir Kalėdinę eglutę. Mokyklą lanko 55 mokiniai. Mokyklos vedėja yra R. Ardienė.

Tektų dar prisiminti ir Jubiliejinių Metų Komitetą sudarytą iš Philadelphiajos ir Pietinės New Jersey apylinkių. Jis yra atlikęs daug gražių ir pasigėrėtinų darbų. Savo veiklos dar nėra baigęs. Ruošia birželio 15 Ekumeninę dieną šv. Petro ir Povilo katedroje. Po šios dienos kadenciją užbaigs ir duos atskaitą vietos visuomenei.

Atskirai gal dar keletą žodžių apie Bendruomenės radijo valandėlę. Valandėlės išlaikymo išlaidos didelės. Programą sudaryti ir praveisti yra sunkumų. Reikėtų padaryti idomesnę. Taigi Bendruomenės Balso reikalais susirūpinta ir sudarytas Bendruomenės Balso Komitetas iš 10 asmenų. Vyr. redaktorius H. Savickas. Komiteto pirmininkas ir programos sekcijos vadovas G. Mironas. Finansinės sekcijos vadovas A. Jonys. Lietuviškoji visuomenė turėtų pagalvoti, kas gi būtų jei Bendruomenės Philadelphiajoje nebūtų? Dabar dar tektų grįžti prie metinio susirinkimo, kurs buvo pajavintas kavute ir St. Rukienės žodžiu. Sibiro kankinė Stef. Rukienė, knygos Vergijos Kryžkeliose autorė, trumpai prisiminus Sibirą papasakojo padėti okupuotoje Lietuvoje. Nors daug ką esame girdėję iš Eltos pranešimų ar asmeninių pasikalbėjimų su nuvykstanciais ar atvykstanciais

čiais iš Lietuvos, tačiau jos išpūdziai -- padėties apžvelgimas Lietuvoje sukėlė didelio susidomėjimo ir begalės klausimų.

Jos parašyta knyga turėtų perskaityti kiekvienas nes daugeliui mūsų socialiai pavalgus ir prisnūdus, bolševizmas atrodė tolimas ir nebaisus ir nebėra laiko nei į susirinkimus atsilankyti nei dolerį lietuviškam reikalui -- kovai prieš bolševizmą paaukoti.

P.M.

LIETUVOJE

NAUJI ELEKTRONIKOS RŪMAI KAUNE

Vasario 28 d. Kaune buvo atidaryti nauji Elektronikos rūmai prie Politechnikos instituto. Tai esąs didžiausias mokomasis pastatas Lietuvoje. Jo plotas -- 20 tūkstančių kvadratinų metrų. Pastate įrengti 156 kabinetai ir laboratorijos, keturios amfiteatrinės auditorijos po 200 vietų, 600 vietų aktų salė. Tuose rūmuose busių vietos studijuoti 2000 studentų. Mokslo personalo busių apie 400.

IR TAIP BŪNA...

"Jau kelinta savaitė Verkių gatvės daugiaaukščių namų gyventojai neturi butuose vandens. Nei šilto, nei šalto", — rašė TIESA Vilniuje, kovo 2 dieną. — daug kartų kreipėsi į namų valdybą, gavo nemažą pažadų, tik vandens kaip nėra, taip nėra. Pagaliau pasirodė meistras, visai atjungė tuos namus nuo vandentiekio linijos, prižadėjo greit prijungti naują liniją. Prabėgo savaitė. Vėl atėjo meistras. Prijungė. Gyventojai puolė prie čiaupų. Bet... vanduo netekėjo. Ir dabar pasirodo tik apie vidurnaktį.

Galima įsivaizduoti padėtį daugiaaukščiame name be vandens... TIESA stengiasi dėti nuolaidi. Esą, "Gali būti sutrikimų vandentiekyje. Gali būti kitų nesklaidumų. Galima pagaliau kokią savaitę pagyventi ir be vandens. Bet ne visą žiemą..."

Kovo 25 d. TIESOJ buvo įdėtas naujakurio laiškas iš Alytaus apie gyvenimą "liaudies valdžios" parūpinuose butuose. Sako:

"Džiugu gauti naujo, dar dažais kvepiančio buto raktus. Bet kartais šis džiaugsmas trunka neilgai. Gyvenu Alytuje. Butą gavau žiemą. Šilto vandens kranai yra, už šią paslaugą moku pinigų, o vandens nėra. Ir taip jau treči metai. Tikros kancijos prasideda žiemą. Kambarėje termometras rodo +4° arba +6° C [39—42° F, E.]. Bepigu tiems, kas turi dujų balionus namuose. O mes dujas gauname centralizuotai. Dujų slėgis toks, kad arbata verda 2-3 valandas. — Nieko padėti negalime, — sako miesto dujų kontoros viršininkas. — Tokias dujas atsiuntė. Cisternos pilnos, o manometrai, lyg susitarę, rodo nulį. Kai orai atšils, dujų slėgis padidės..."

"Rašau šį laišką, o mano vienturtis neduoda ramybės, vis primena, parašyk tėtė, dar daržely-lopsely irgi labai šalta. Skambutis. Tai vėl iš namų valdybos, jau desimtą kartą tikrina, ar papildomų radiatorių neprisijungiau, ar nevagi nesamos šilumos..."

(ELTA)

BILIETAI JAU PARDUODAMI

METROPOLITAN OPERA

APRIL 28 THRU MAY 3 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM

Apr. 28, Eve.: IL TROVATORE
Apr. 29, Eve.: LA BOHEME
Apr. 30, Eve.: RIGOLETTO
May 1, Eve.: ROSENKAVALLER

May 2, Eve.: ADRIANA LECOUREUR
May 3, Mat.: BARBER OF SEVILLE
May 3, Eve.: FAUST

PRICES: \$2.50, \$3.50, \$4.50, \$5.50, \$6.50, \$7, \$9, \$10, \$11, \$15 (No Tax)

Tickets Available for All Operas—Not All Prices for Some Operas.

BOX OFFICE: Broadview Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave.—Phone 621-8897

Open 9:30 A.M.-5:30 P.M. Librettos on Sale Knabe Piano Used Exclusively

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Taryba kas penkeri metai šaukia Lietuvių Kongresus, kurių iki šiol jau buvo šeši: Pittsburghe, New Yorke, Bostone, du kartus Chicagoje ir paskutinis, 1964 metais — Washingtone. Septintasis Lietuvių Kongresas įvyks Detroite, Statler Hilton viešbutyje, Darbo Dienos savaitgalyje, rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 dienomis. Kongresą ruošia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, bendradarbiaudamas su Amerikos Lietuvių Taryba. Vyriausias koordinatorių yra ALT ir LB Tarybos narys Jonas Jasaitis. Visuomenė kviečiama jau dabar Darbo Dienos savaitgalį skirti Lietuvių Kongresui Detroite. Iš Chicago ir kitų miestų bus organizuojamos ekskursijos. Visos Amerikos lietuviai važiuos pagerbti detroitiečių ir pasinaudoti išgarsėjusiu jų vaišingumu. O Kongreso darbo salėse bus bandoma dar kartą pabrėžti visų Amerikos lietuvių vieningą nusistatymą: Visos jėgos — Lietuvos Laisvei.

• Inž. Kęstutis Miklas, Long Islando 21 distrikto Board of Education viceprezidentas, kaip Long Islando delegatas, balandžio 12 su žmona išvyko į Floridą dalyvauti JAV Švietimo Tarybos narių suvažiavime Miami Beach. Tuoj po šio suvažiavimo K. Miklas, kaip LB Tarybos narys, iš ten vyks į Chicago, į JAV LB Tarybos konferenciją, kuri įvyks balandžio 19 ir 20.

• Prof. Alfredas Sennas, tarptautinio masto kalbininkas, skaitys įžanginę paskaitą apie lietuvių kalbos proistorę šios vasaros mokytojų studijų savaitėje, kuri prasidės rugpjūčio 17 d. Dainavoje.

CHICAGO

IŠ A. L. TAUTINĖS S-GOS CHICAGOS SKYR. VALDYBOS POSĖDŽIO

Balandžio 10 d. kasininkės p. Rudokienės bute posėdžiavo ALT S-gos Chicago skyr. valdyba. Darbo tvarkė buvo labai plati: gegužės 2 d., 7:30 v. v. nutarta šaukti Balio Pakšto salėje metinį skyr. susirinkimą, apsvastyta būsimo v-bos sąstatas, būsimo seimo reikalais ir pasiruošimais jam.

Be tiesioginių skyr. liečiančių klausimų, ilgiau sustota ties paskutiniais, visus nustebinusius, JAV LB centro valdybos išsišokimais, Altui ruošiant Vasario 16-tos minėjimą Chicagoje. Atrodo, kad LB centro v-ba ryžtasi užmiršti savo paskirtį, nubraukia visus susitarimus su lietuvių politinius reikalus atstovaujančiomis centrinėmis (Alto ir Vliko) organizacijomis, užmiršta, kad ir Chicagoje yra Alto skyr., kuriam yra pavesta vietoje atstovauti liet. politinius reikalus, taip pat rūpintis birže-

lio įvykių minėjimu, vasario 16 m. rengimu ir pinigų telkimu, kuriuos perduoda centriniam Altui, o iš ten ir Vlikui.

ALT S-ga yra narys Alte. Sskr. v-ba manytų, kad JAV LB centro v-ba grįžtų į kultūrinę, lietuvių jungimo ir švietimo sritį, kur darbui dirva yra pakankamai plati ir šakota. Alg. Pužauskas Naujienose šio mėn. 8 d. Nr. labai plačiai LB darbo barus aptaria. Pravartu būtų, kad B-nės centras visa tai priimtų dėmesin. Bendruomenės pasinešimas ardyti Alto ir Vliko paskirtį, dar labiau suskaldytų lietuvių ir labai pakentų ir taip jau ne taip ant stiprių kojų stovinčiai pačiai bendruomenei. (pv)

• Jūratė ir Kastytis, Juozo Gruodžio baletas bus statomas Chicagoje, Marijos Aukšt. Mokyklos salėje, gegužės 17 ir 18 d. Dalyvaus Toronto Universiteto modernaus šokių ansamblis ir simfoninis orkestras, diriguojamas D. Lapinsko. Rengia Margutis. Bilietai gaunami Margutyje ir Marginiuose.

• Balso 25 m. sukaktuvienei parodai, kuri įvyko Balzoko muziejuje, daugiausia eksponatų parūpino prel. dr. J. Končius, Balso CV, A. Gintneris, Pr. Šulas, K. Povilaitis, D. Bobelienė, A. Kentavičius, M. Mackevičius, prof. St. Dirmantas, Baltromaitis, Br. Lesčinskas, Samėnė ir kiti.

• Kun. Benediktui Sugintui, labdaros ir šalpos darbuotojui, minint jo 50 metų aukstinę kunigystės sukaktį, Chicagoje esančios organizacijos ir pavieniai asmenys sutarė, kad jį reikia viešai pagerbti tokia reta proga, surengiant iškilmingą vakarienę Vyčių salėje, gegužės 11 d., sekmadienį, 3 val. po pietų. Pakvietimai gaunami pės komiteto narius — organizacijų atstovus.

• Vidos Didžbalytės su Algiu Bendoraičiu, abudu m. r. ketparkiečiai, sutuoktuvės, įvyksta balandžio 19 d. Jaunųjų tėvai Adomas ir Ona Didžbaliai ir Antanas ir Marcelė Bendoraičiai yra suvalkiečiai ir šakiečiai, Lietuvoje buvę pavyzdingi ūkininkai. Jaunieji abudu baigia aukštąjį mokslą universitete.

• Marquette Parko namų savininkų organizacijos valdyba stengiasi gyvinti savo narių veiklą. Pereitas susirinkimas nebuvo gausus, bet balandžio 18 d., kuris įvyks parapijos salėje, kviečiama gausiai atsilankyti. Draugijai vadovauja jau 10 metų Juozas Skeivys. Organizacija turi apie 300 narių.

• Birutė Čiurienė, Albinas Dzirvonas, E. Endrijonienė, A. Gintneris, J. Zadeikis ir K. Bružas yra išrinkti Balso globos komitetas, kuris rūpinasi sol. V. Kojelienės koncerto suren-

BALTIMORĖJE - BALANDŽIO 19 D. KONCERTUOS

Lietuvių Salėje

Pradžia 7 val. vak.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "GRANDINĖLĖ" IŠ CLEVELANDO

Maloniai kviečiami lietuviai iš Washingtono, Philadelphijos ir Elizabeto šioje pavasario šventėje dalyvauti.

Po koncerto šokiai ir pasilinksminimai. Gros Sūkurio orkestras iš Clevelando.

Rengia A. L. T. SAJUNGOS BALTIMORĖS SKYRIUS IR STUDENTŲ SAJUNGOS SKYRIUS

gimu miesto centre, gegužės 4 d., Orchestra Hall salėje. Koncertą vykdys Allied Arts Corporation.

• Šaulių sąjungos CV posėdis įvyko balandžio 13 d. Jame padaryti pranešimai: CV pirmininko, T. Trimito redakt., jūrų šaulių, sporto ir jaunimo vadovų.

TORONTO

DAIL. ANTANO RUKŠTELĖS PARODA TORONTE

Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdybos kviečiamas, dail. A. Rūkštelė su savo dailės kūrinių atvyksta į Torontą balandžio 16 d. Paroda bus atidaryta balandžio 19 d., 3 val. p. p. Pranciškonų Prisikėlimo parapijos parodų salėje.

Toronto lietuviai pirmą kartą turės progos pamatyti vėliausius dail. A. Rūkštelės kūrinius, kurių bus išstatyta 35. Kūryboje jis yra vienas ryškiausių realizmo ir klasiškinės mokyklos atstovų. Tuo pačiu jis yra ryškis priešingybė šių dienų abstraktizmui. Tikimasi ši paroda susilauks didelio susidomėjimo ir gausaus lankymo. O dail. A. Rūkštelei linkime sėkmės.

BALTIMORE

APYGARDINIS LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

JAV LB Pietryčių Apygardos Valdybos organizuojamas lietuvių studentų suvažiavimas įvyks Baltimorėje (Lietuvių Klubu patalpose, 851 Hollins Street) š. m. balandžio mėn. 19 d.

Suvažiavimui numatyta šitokia tvarka: 12 val. — 1 v. p. p. registracija ir kavutė.

1 v. p. p. po trumpo atidarojimo žodžio vyks simpoziumas, kuriam vadovaus jaunas mokslininkas dr. A. Sužiedėlis. Simpoziume bus nagrinėjama: a) Lietuvis studentas L. Bendruomenės šviesoje (referuoja G. Mironas), b) Lietuvis studentas politinėje veikloje (referuoja G. Karosas), c) Lietuvis studentas vieta Amerikos studentų masėje (referuoja K. Almėnas).

Po simpoziumo vakarienė kartu su Clevelando Lietuvių Tautinių Šokių Grupe Grandinėle, kuri ten pat iš-

pildys Tautinės Sąjungos rengiamo vakaro programą. Po vakarienės visi Studentų suvažiavimo dalyviai kviečiami į vakarą ir pasilinksminimą. Visa tai studentų suvažiavimo dalyviams nieko nekaštuos, nes šį suvažiavimą finansuoja JAV LB Apygardos Apylinkės.

Šis pirmas mūsų LB Apygardos lietuvių studentų suvažiavimas turėtų būti sėkmingas ir turėtų pradėti gražią ir būtiną tradiciją, kuri kartotųsi kasmet dėl pratešimo lietuvių tautinės gyvybės į tolimesnę ateitį. Todėl visos apylinkių valdybos pabrėžtinai prašomos padaryti visa, kad apylinkėse esantys lietuviai studentai būtinai dalyvautų šiame suvažiavime. (Primintina: suvažiavime dalyvauja ir šiemet baigiant gimnazijas).

DETROIT

• Dail. Vytauto Ogilvio kūrinių paroda atidaroma balandžio 20 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Globoja Stasio Butkaus šaulių kuopos spaudos-kultūros sekcija, vadovaujama Vlodo Mingėlos.

• Mirties metinių akademija Mažosios Lietuvos sūnui Jonui Šimkui pagerbti įvyksta Lietuvių Namuose balandžio 20 d., 1 val. Paskaitą skaitys Vladas Pauža. Deklamuos: Danutė Petronienė ir Virgutė Pranėnaitė. Po akademijos įvyks visuotinis šaulių kuopos susirinkimas ir kavutė.

Minint šaulių sąjungos 50 metų sukaktį ir šaulių sąjungos įkūrėjo Vlodo Putvio 40 metų mirties sukaktį bus paminėta ir per abi Lietuvių Radijo stotis:

Gegužės 10 d., 3-4 val. vakare per Lietuviškų Melodijų Radijo stotį ir gegužės 11 d., 8-9 val. ryto per Amerikos Lietuvių Balso Radijo klubo valandėlę. Ta proga kalbės: šauliai Vladas Mingėla ir Eduardas Milkauskas.

• Lituanistinių mokyklų mokiniai į įvykstantį Stephens Alice "Aidučių" koncertą gegužės 3 d., 7 val. vak. Lietuvių Namuose, bus įleidžiami nemokamai. Šis "Aidučių" ansamblis yra aukšto lygio ir jame dalyvauja 14 jaunų, gražių muzikos konservatoriją baigusių ar ją lankančių studentų. (ag)

• Vieniša moteris, ieško pagyvenusio vyro ar moters, arba abiejų, kartu gyventi, Galės auginti kiaušę, vištas ir daržą turėti. Mrs. Frank Vester, Preston Hollow, N. Y. 12469.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

VAIZDAI IŠ PREZIDENTO A. SMETONOS 25 METŲ MIRTIES SUKAKTIES MINĖJIMO EAST CHICAGOJE

East Chicagoje suruosto prezidento Antano Smetonos 25 metų mirties sukakties minėjimo prezidentūmas. Sėdi iš kairės: komiteto pirm. Z. Moliejus, klebonas kun. Ig. Vichuras ir ALT S-gos skyr. pirm. A. Vinickas.

Minėjimo pagrindinis paskaitininkas Draugo vyr. redaktorius kun. Pranas Garšva, savo paskaitoje gražiai įvertinęs velionio prezidento Antano Smetonos veiklą.

Minėjime meninę programą išpildė: A. Vasaitis, Eglė Juodvalkytė ir sol. J. Aznelis apdovanojami gėlėmis.

A + A

MARIJAI KRIVICKIENEI

mirus okupuotoje Lietuvoje, jos dukteriai ALEI ČERESKIENEI ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

J. ir A. Lapšiai
A. ir V. Kubiliai